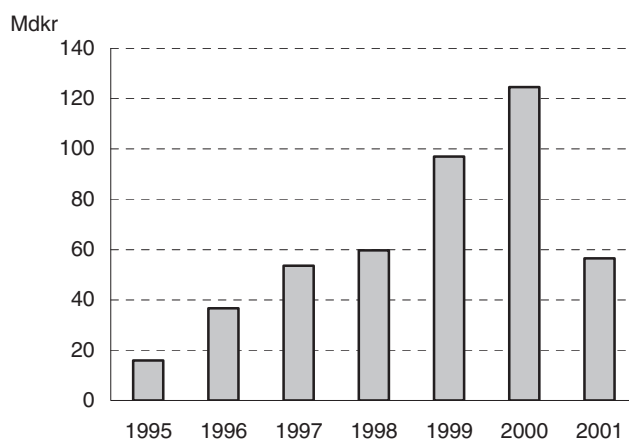

Minskade vinster 2001

Kapitalvinster och kapitalförluster

Förmögenhet

Producent

Statistiska centralbyrån,
Programmet för ekonomisk välfärdsstatistik

701 89 Örebro

Förfrågningar

Leif Johansson
telefon: 019 – 17 65 41
E-post: leif.johansson@scb.se

Lena Bjerke
telefon: 019 – 17 60 14
E-post: [lena.bjerke@scb.se](mailto:lana.bjerke@scb.se)

Tommy Blomqvist
telefon: 019 – 17 65 42
E-post: tommy.blomqvist@scb.se

Innehåll:

Förord	3
Sammanfattning	4
Inledning	7

Så görs statistiken

Population	8
Urval	8
Datainsamling	9
Statistikens tillförlitlighet	10

Definitioner och begrepp

Bakgrunds- och klassificeringsvariabler	11
Kapitalvinster och kapitalförluster	11
- Finansiella	12
- Reala	14
Förmögenhet	15
Statistiska begrepp	17
Teckenförklaring	17

Resultat

Kapitalvinster och kapitalförluster:

- Utveckling	18
- Sammansättning	21
- Regional fördelning	29
- Ålder	30
- Inkomst	33
- Kapitalvinst och förmögenhet	35

Förmögenhet:

- Sammansättning	38
- Fördelning	41
- Åren 1999–2001	43

Förord

Regeringen har för tredje året i rad givit Statistiska centralbyrån i uppdrag att belysa kapitalvinster och kapitalförluster¹. Denna rapport behandlar kapitalvinster och kapitalförluster inkomståret 2001 (taxeringsåret 2002) samt en del jämförelser med åren 1999 och 2000. Vissa uppgifter om tillgångar och skulder (förmögenhet) ingår också i rapporten.

Materialet bygger på bearbetningar av urvalsundersökningen om Hushållens ekonomi, HEK. Ett särskilt tillägg av personer som har gjort stora kapitalvinster eller kapitalförluster under året har gjorts för att förbättra resultatens kvalitet.

I uppdraget ingår att kartlägga kapitalvinsternas och kapitalförlusternas sammansättning, fördelningen mellan personer och jämförelser med undersökningsåren innan.

Rapporten har sammanställts av Lena Bjerke, Tommy Blomqvist och Leif Johansson.

¹ Kapitalvinst/kapitalförlust tidigare benämnt reavinst/reaförlust

Sammanfattning

Syftet med denna rapport är i första hand att visa kapitalvinsternas och kapitalförlusternas storlek och sammansättning år 2001. Uppgifterna kommer från undersökningen om Hushållens ekonomi (HEK) 2001 som har kompletterats med ett särskilt urval av personer med stora kapitalvinster eller kapitalförluster.

Utveckling

Kapitalvinsterna ökar under hela 1990-talet fram till och med år 2000. Mellan åren 1999 och 2000 ökar de taxerade kapitalvinsterna från 100 till 130 miljarder kronor. Det är det högsta belopp som någonsin noterats för kapitalvinster.

År 2001 bryts uppgången. De taxerade kapitalvinsterna sjunker med 48 procent, till 68 miljarder kronor.

Kapitalförlusterna, som legat på ungefär samma nivå under hela 1990-talet, ökar från år 2000. Ökningen är 77 procent år 2000 och ytterligare 118 procent år 2001, från 5 miljarder kronor till 11 miljarder kronor.

Även antal personer som redovisar kapitalvinst ökar kraftigt till och med år 2000. År 2001 har antal personer med kapitalvinst däremot minskat med 38 procent. Antal personer med kapitalförlust har mer än fördubblats.

Kapitalvinsternas utveckling beror till stor del på aktiekursernas uppgång som från år 1991 till 1999 ökar med nästan 500 procent (generalindex). Nedgången i börsutvecklingen år 2000 motsvaras av betydligt mindre kapitalvinster och större kapitalförluster året därpå. Det är framför allt vinster på försäljning av aktier och fonder som minskar och förluster på desamma ökar. Kapitalvinster vid försäljning av marknadsnoterade och ej marknadsnoterade aktier utgör mer än hälften av de totala kapitalvinsterna år 1999. År 2001 sjunker andelen till 36 procent. Andelen aktier är över 70 procent av de totala kapitalförlusterna detta år.

Även fastighetspriserna stiger under 90-talet men i betydligt långsammare takt. Ökningen fortsätter under år 2000 och 2001 då fastighetsprisindex stiger med 20 procent. Kapitalvinster som grundar sig på försäljning av privatbostadsfastighet och bostadsrätt ökar sin andel av de totala kapitalvinsterna med 9 procentenheter mellan åren 1999 och 2000 och ytterligare 12 procentenheter år 2001. De reala kapitalförlusterna utgör över hälften av de totala förlusterna år 1999. Andelen sjunker till 11 procent år 2000 och till knappt 7 procent år 2001.

Bruttokapitalvinst och bruttokapitalförlust

Totalsumman av bruttokapitalvinsterna uppgår år 2001 till drygt 107 miljarder kronor. Den genomsnittliga bruttokapitalvinsten är för samtliga personer 11 800 kronor och för de personer som har kapitalvinst 87 100 kronor. Andelen av befolkningen som har kapitalvinst är ca 14 procent.

Kapitalvinsterna består till hälften av finansiella vinster och till hälften av reala, ca 53 miljarder kronor vardera. Bland de finansiella kapitalvinsterna utgör marknadsnoterade aktier mer än 44 procent, 24 miljarder kronor. Av de reala vinsterna kommer största delen, 54 procent, från försäljning av privatbostadsfastigheter, 29 miljarder kronor.

Kvinnor har 36 procent av kapitalvinsterna och män således 64 procent. Genomsnittlig kapitalvinst för män är 105 700 kronor och för kvinnor 66 600 kronor, 63 procent av männens medelvärde.

Bruttokapitalförlusterna uppgår till 25 miljarder kronor år 2001. De finansiella kapitalförlusterna är mer än fjorton gånger större än de reala, 23 miljarder kronor respektive knappt 2 miljarder kronor. Kapitalförluster uppstår framför allt vid försäljning av aktier.

Jämfört med år 2000 minskar kapitalvinsterna och kapitalförlusterna ökar. De finansiella kapitalvinsterna minskar betydligt mer än de reala både procentuellt och i absoluta tal. Bruttobeloppet för kapitalförluster ökar med 40 procent år 2001. Det är de finansiella förlusterna som ökar.

Ojämn fördelning av kapitalvinsterna och förmögenheten

En procent av personerna med bruttokapitalvinster har över 76 procent av totala summan kapitalvinster, 82 miljarder kronor. Tio procent av personerna innehar nästan 100 procent av kapitalvinsterna, 107 miljarder kronor. Ett annat mått på ojämnheten är Gini-koefficienten som är 0,983, mer än fyra gånger så stor som t.ex. spridningen för arbetsinkomsten. Det finns 7 300 personer med en taxerad kapitalvinst över 1 miljon kronor. Antalet män med taxerade kapitalvinster över 1 miljon kronor är 5 100 och antalet kvinnor 2 200.

I regionen "Stockholm" har invånarna större kapitalvinst och även större kapitalförlust än i andra regioner. Det genomsnittliga värdet för kapitalvinst är mer än dubbelt så stort som i "Göteborg" och mer än fem gånger så stort som i "Glesbygden".

Personer med hög inkomst har oftare kapitalvinster och ett betydligt högre genomsnitt på sina kapitalvinster än övriga personer. Tiondelen med de högsta inkomsterna står för 55 miljarder kronor av de totala kapitalvinsterna, vilket nästan motsvarar halva värdet.

Tiondelen med de högsta inkomsterna har även de största kapitalförlusterna. Här är skillnaden mellan decilerna ännu större. Summan av kapitalförluster i tionde decilen är 18 miljarder kronor, 72 procent av alla kapitalförluster.

Personer i övre medelåldern och yngre pensionärer har oftare kapitalvinst än andra. När det gäller kapitalvinstens genomsnittliga värde är det högst i åldrarna 35-44 år, 119 000 kronor. Män har betydligt större kapitalvinster än kvinnor i de flesta åldersgrupperna.

Det finns starka samband mellan kapitalvinster och förmögenhet. Personer med stor förmögenhet har också stora kapitalvinster. De tio procent rikaste har i genomsnitt 216 500 kronor i kapitalvinst, mer än tre gånger så mycket som någon annan decilgrupp. Av de totala kapitalvinsterna har den rikaste tiondelen 63 procent, nästan 68 miljarder kronor. Innehav av fonder är en av de viktigaste förklaringarna till att personer har kapitalvinster.

De med största nettoförmögenheten har även de största kapitalförlusterna. Den rikaste tiondelen står för 53 procent av alla kapitalförluster.

Den genomsnittliga marknadsvärderade nettoförmögenheten för samtliga personer år 2001 uppgår till 345 000 kronor. Merparten av de samlade tillgångarna, två tredjedelar, består av reala tillgångar, såsom eget hem och bostadsrätter. Bland de finansiella tillgångarna är bankmedel och börsnoterade aktier de största enskilda tillgångsposterna.

Den samlade nettoförmögenheten ökar med 4 procent mellan åren 1999 och 2001, från 2 949 miljarder kronor till 3 077 miljarder kronor. De reala tillgångarna ökar under perioden med 22 procent. De finansiella tillgångarna påverkas av börskursernas nedgång och minskar i värde med 7 procent.

Skulderna ökar med 18 procent mellan åren och skuldsättningsgraden (skulder i förhållande till tillgångar) har stigit från 26 procent år 1999 till 29 procent år 2001.

Förmögenhetsfördelningen är ojämn. År 2001 äger de 10 procent rikaste 70 procent av den samlade nettoförmögenheten och har en genomsnittlig nettoförmögenhet på 2 412 000 kronor, mer än tre gånger större än den näst rikaste tiondelen. Mer än 30 procent av befolkningen saknar helt nettoförmögenhet eller har skulder som överstiger tillgångarna. Fördelningen av förmögenheten har blivit något jämnare mellan åren 1999 – 2001. Detta kan till stor del förklaras av att värdet på aktierelaterade finansiella tillgångar, som relativt få äger, blir mindre och värdet på fastigheter, som en större andel av befolkningen innehar, ökar.

Kvinnorna har 43 procent av den samlade nettoförmögenheten, männen således 57 procent. Medelvärdet för nettoförmögenheten är för män 398 000 kronor och för kvinnor 294 000 kronor, 74 procent av männens medelvärde.

Inledning

Den höga nivån på kapitalvinster under slutet av 1990-talet och år 2000 medför att de utgör en allt viktigare del av befolkningens inkomster och beskattning. Från och med år 1997 är kapitalvinster vid taxeringen den största enskilda posten under inkomst av kapital.

År 2001 bryts den tidigare utvecklingen mot allt större kapitalvinster. De taxerade kapitalvinsterna minskar med 48 procent samtidigt som kapitalförlusterna ökar med 118 procent.

Behovet att få veta mer om kapitalvinster och kapitalförluster blir allt viktigare. Det behövs kunskap om sammansättning, hur kapitalvinster och kapitalförluster uppkommer och vilka grupper som kan öka sina inkomster genom att realisera värdestegringen i olika tillgångsslag (eller vilka grupper som gjort förluster).

För inkomståren 1999 och 2000 genomförde Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av regeringen undersökningar av kapitalvinster och kapitalförluster. Det har inte tidigare gjorts några liknande undersökningar och därmed inte funnits någon detaljerad statistik över ämnet inom ramen för den officiella statistiken.

Resultat har publicerats i rapporterna, ”REAVINSTER och reaförluster 1999” och ”Rekordåret 2000. Reavinster och reaförluster. Förmögenhet”.

Målsättningen med uppdraget var, förutom publicering av en översiktlig redovisning, bl.a. att till regeringen framställa grundmaterial för att kunna

- förbättra möjligheterna till prognos av skatteintäkter på området
- på sikt försöka förstå beteendeförändringar
- kunna beräkna förändringar av skatteinkomster vid regelförändringar
- kunna förbättra underlag för fördelningsanalys
- bättre förstå samband mellan kapitalvinster och förmögenhet

För att uppnå flera av ovanstående mål krävs studier över flera år. SCB har därför fått i uppdrag av regeringen att genomföra motsvarande undersökning även för år 2001. Denna rapport, ”Minskade vinster 2001. Kapitalvinster och kapitalförluster. Förmögenhet”, bygger på resultat från studier för inkomståret 2001 och en del jämförelser med åren 1999 och 2000.

Det finns starka samband mellan kapitalvinst/kapitalförlust och förmögenhetsinnehav. Rapporten innehåller därför även uppgifter om förmögenhetens sammansättning, fördelning och utveckling.

Så görs statistiken

Population

Redovisningen av kapitalvinster och /-förluster bygger på undersökningen om Hushållens ekonomi, HEK, tidigare kallad Inkomstfördelningsundersökningen, HINK. HEK är baserad på ett urval av Sveriges befolkning och genomförs varje år. Huvudsyftet med HEK är att kartlägga den disponibla inkomstens fördelning bland olika hushåll samt belysa inkomststrukturen och den inkomstfördelning som sker genom skatter och bidrag.

Vid redovisning av de taxerade kapitalvinsternas och kapitalförlusternas utveckling från år 1991 till år 2001 samt förmögenhetsuppgifter används totalmaterial, dvs. uppgifter gällande hela befolkningen. I dessa fall redovisas taxerad kapitalvinst eller kapitalförlust till skillnad från övrig redovisning då bruttokapitalvinst och bruttokapitalförlust används (vinst och förlust före eventuella kvittningar och skattemässiga reduceringar).

Den nu redovisade undersökningen avser inkomståret 2001. Förmögenhetsuppgifterna avser förhållandet den 31 december 2001.

Målpopulationen för undersökningen gällande kapitalvinster och kapitalförluster är individer som varit folkbokförda i Sverige någon gång under undersökningsåret samt deras hushåll. Redovisningen görs för de individer som var folkbokförda i Sverige både den 1 januari och den 31 december undersökningsåret. Uppgifter om tillgångar och skulder (förmögenhetsuppgifter) redovisas för totalbefolkningen som den såg ut den 31 december undersökningsåret. Dödsbon ingår inte i undersökningen.

Urval

Urvalet för denna kapitalvinst-/kapitalförlustundersökning bygger på det ordinarie urvalet i HEK som kompletterats med ett tillägg av personer med stora kapitalvinster eller kapitalförluster.

Urvalet i den ordinarie undersökningen om Hushållens ekonomi år 2001 omfattar 15 000 personer över 18 år. Som urvalsram används registret över totalbefolkningen (RTB). Med hjälp av registerinformation från RTB knyts sedan hushållsmedlemmar till urvalspersonen. Vid telefonintervju med hushållen frågas bl.a. efter hushållets sammansättning för att fånga upp eventuella sammanboende utan gemensamma barn. Denna uppgift finns inte att tillgå via register. Efter dessa kompletteringar omfattar den ordinarie inkomstfördelningsundersökningen 34 064 personer. En utförligare beskrivning av urvalen för den ordinarie undersökningen om Hushållens ekonomi redovisas i samband med den årliga statistiken över inkomstfördelningen. (Se Statistiska meddelanden, HE 21 SM 0301, Inkomstfördelningsundersökningen 2001. Redovisning på riksnivå.)

Som urvalsram för tillägget har använts ett register från Riksskatteverket (RSV) över slutlig taxering inkomståret 2001. Personer med kapitalvinst eller kapitalförlust har matchats mot urvalsramen för HEK. De poster som även finns i HEK:ens urvalsram utgör urvalsram för tillägget. Totalt ingick 6 956 258 personer i urvalsramen. I tabell 1 redovisas urvalet för tillägget.

Tabell 1. Tillägg av personer med stora kapitalvinster/kapitalförluster 2001

<u>Kapitalvinst/kapitalförlust, kr</u>	<u>Population</u>	<u>Urval</u>
Kapitalvinst		
50 000 - 139 900	90 684	95
139 900 - 327 000	43 882	95
327 000 - 765 000	20 689	102
765 000 - 7 500 000	9 735	521
7 500 000 -	687	687
Summa kapitalvinst	165 677	1 500
Kapitalförlust		
10 000 - 38 400	77 460	36
38 400 - 106 000	32 941	36
106 000 - 281 800	13 407	36
281 800 - 3 000 000	5 484	147
3 000 000 -	145	145
Summa kapitalförlust	129 437	400
Kapitalvinst < 50 000 eller kapitalförlust =< 10 000	6 661 144	0
<u>Summa kapitalvinst/kapitalförlust</u>	<u>6 956 258</u>	<u>1 900</u>

Det tilläggsurval som dragits omfattar alltså 1 900 personer fördelade på 400 med kapitalförlust och 1 500 med kapitalvinst. Detta urval har kompletterats med tillhörande familjemedlemmar och innehåller då 4 502 personer.

Datainsamling

Uppgifter om olika slag av kapitalvinst respektive kapitalförlust samt bruttovärden (före eventuella kvittningar och skattemässiga reduceringar) finns inte att tillgå via dataregister. Därför sker insamling av dessa uppgifter genom manuell överföring från den allmänna självdeklarationen.

Genom telefonintervju har uppgifter om bl.a. hushållets sammansättning och boendeuppgifter hämtats. För tilläggsurvalet har inte någon telefonintervju gjorts utan familjens sammansättning har fastställts med hjälp av registerdata, dels från taxeringen och dels från folkbokföringen. Detta gäller även intervjubortfallet i den ordinarie inkomstfördelningsundersökningen. I registret över totalbefolkningen (RTB) framgår vilka personer som är folkbokförda på samma fastighet och också har en familjerelation, föräldrar/barn.

Uppgifter om inkomster, ersättningar, bidrag och skatter m.m. har samlats in från administrativa register.

Uppgifter om ägande av fastigheter och fastigheters värde har hämtats från Riksskatteverket. För att kunna beräkna fastigheters marknadsvärde inhämtas köpeskillingskoefficient från SCB:s fastighetsprisstatistik.

Fastigheter i utlandet, bostadsrätter, finansiella tillgångar och skulder har hämtats från Riksskatteverkets kontrolluppgiftsregister och taxeringsregister. Värdering av finansiella tillgångar till marknadsvärde har skett med hjälp av register från Stockholms fondbörs.

Statistikens tillförlitlighet

För att förbättra skattningarna har HEK-undersökningen kompletterats med ett tilläggsurval som omfattar personer med stora kapitalvinster eller kapitalförluster.

De administrativa registren är i första hand till för administrativa ändamål och svarar därmed inte alltid mot statistikens behov.

Vid den manuella överföringen av uppgifter från självdeklarationen, för individer med kapitalvinst eller kapitalförlust, kan fel uppstå. Att identifiera olika slag av värdepapper och föra dem till rätt kategori är många gånger svårt då uppgifterna i självdeklarationen kan vara ofullständiga eller svåra att tyda. Det kan också finnas fel som uppstått när skattemyndigheterna rättar/ej rättar deklarationen. Avstämning sker mot taxeringsuppgifter.

Intervjubortfallet i HEK är ca 27 procent år 2001. Uppgifter för dessa personer ersätts med registeruppgifter där det inte går att identifiera sammanboende utan gemensamma barn. I sådana fall räknas de sammanboende som två separata familjer och endast urvalspersonen kommer med i undersökningen. Detta förhållande gäller förutom bortfallet i HEK även för tilläggsurvalet.

Definitioner och begrepp

Bakgrunds- och klassificeringsvariabler

Sammanräknad förvärvs- och kapitalinkomst är summan av inkomst av tjänst, inkomst av näringsverksamhet och inkomst av kapital (överskott).

Inkomst av kapital är ränta, utdelning och kapitalvinst. Beräkningen görs brutto, dvs. inga avdrag får inverka. I samband med skattereformen 1990/91 blev alla kapitalinkomster skattepliktiga och ingår därför i redovisningen. Företagare kan fr.o.m. inkomståret 1994 välja att genom så kallad positiv räntefördelning flytta kapitalinkomst på eget kapital från näringsinkomst till kapitalinkomst.

Kapitalskatt betalas fr.o.m. inkomståret 1991 endast som statlig skatt. Skattesatsen är 30 procent. Underlaget för kapitalskatt utgör kapitalinkomster minus eventuellt underskott av kapital.

Benämningen **H-regioner** kommer från en metod att dela in landet i områden med homogent befolkningsunderlag som inte behöver vara geografiskt sammanhängande. H-regionerna för Stockholm, Göteborg och Malmö omfattar A-regioner som är kommunanpassade och avgränsade som näringsgeografiskt sammanhängande enheter.

H-region	Omfattning
Stockholm	Stockholm/Södertäljes A-region
Göteborg	Göteborgs A-region
Malmö	Malmö/Lund/Trelleborgs A-region
Större städer	Kommuner med mer än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum ²
Mellanbygden	Kommuner med mer än 27 000 och mindre än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum samt med mer än 300 000 invånare inom 100 kilometers radie från samma punkt
Tätbygden	Kommuner med mer än 27 000 och mindre än 90 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum samt med mindre än 300 000 invånare inom 100 kilometers radie från samma punkt
Glesbygden	Kommuner med mindre än 27 000 invånare inom 30 kilometers radie från kommuncentrum

Ålder avser personens ålder 31 december år 2001.

Kapitalvinster och kapitalförluster

Vid försäljning eller avyttring av värdepapper, utländsk valuta, personlig egendom, andel i handelsbolag, fastighet eller bostadsrätt ska uppkommen vinst eller förlust deklarerars vid den årliga självdeklarationen.

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter.

² Med kommuncentrum avses här den folkrikaste församlingen i kommunen

Avdrag för kapitalförluster medges mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. Ett viktigt undantag är kapitalförluster på marknadsnoterade fordringar. För sådana värdepapper medges avdrag till 100 procent.

Kapitalvinster och kapitalförluster redovisas i självdeklarationen under "Kapital". Som inkomst av kapital räknas t.ex. även ränta och utdelningar, överskott vid uthyrning av privatbostad, räntebidrag och fr.o.m. 1994 positiv räntefördelning. För att beräkna underlaget till kapitalbeskattning ska först alla skattepliktiga inkomster summeras. Inkomsterna minskas sedan med de avdragsgilla kostnaderna. Den inkomst som återstår beskattas med en statlig skatt på 30 procent. Om kostnaderna överstiger intäkterna och ett underskott uppstår, beräknas en skattereduktion. Skattereduktionen är 30 procent av ett underskott på högst 100 000 kronor. Om underskottet är större än 100 000 kronor blir reduktionen 30 000 kronor för 100 000 kronor och 21 procent av beloppet som överstiger 100 000 kronor.

Vid utbyte av aktier i samband med att ett bolag gått samman med ett annat ska kapitalvinst redovisas. Uppskov med beskattning av vinsten kan medges vid dessa byten. Uppskov får återföras till beskattning när som helst, men senast när de tillbytta aktierna avyttras eller när innehavaren flyttar utomlands.

Man kan även få uppskov med kapitalvinst vid försäljning av sin bostad då säljaren köper och flyttar till annan ersättningbostad. Det gäller både privatbostadsfastighet och bostadsrätt.

I denna rapport har beloppen för kapitalvinster och -förluster redovisats som bruttobelopp, d.v.s. innan eventuella kvittningar och reduceringar gjorts. Skillnad mellan den skattepliktiga kapitalvinsten och bruttobeloppet är 39 miljarder kronor år 2001. Det innebär att 64 procent av kapitalvinsterna beskattas. Skillnaden mellan den skattepliktiga kapitalförlusten och bruttobeloppet är 14 miljarder kronor vilket gör att 44 procent av bruttokapitalförlusterna förs fram till kapitalbeskattningen.

När det gäller kapitalvinst/-förlust som uppkommit i samband med andelsbyteslagen har endast de belopp som beskattas eller dras av i årets deklaration tagits med i redovisningen. Uppskov i samband med kapitalvinst vid försäljning av privatbostadsfastighet eller bostadsrätt har inte inverkat på kapitalvinster för fastigheter eller bostadsrätter i tabellerna.

I tabeller som bygger på totalmaterial kan endast den skattepliktiga, taxerade vinsten och förlusten redovisas.

Finansiella

Med **marknadsnoterade aktier** menas aktier som är föremål för notering på svensk eller utländsk börs eller annan kontinuerlig notering av marknadsmässig omsättning. Detsamma gäller för alla marknadsnoterade finansiella instrument. Tidigare hade marknadsnoteringen betydelse för möjligheten att kvitta kapitalförluster mot kapitalvinster. Förluster vid avyttring av marknadsnoterade värdepapper fick kvittas mot vinster på marknadsnoterade värdepapper. Förluster vid avyttring av ej marknadsnoterade värdepapper fick kvittas mot vinster på ej marknadsnoterade aktier och även mot vinster på marknadsnoterade värdepapper. Från och med år 2000 får onoterade aktier kvittas fullt ut mot marknadsnoterade värdepapper. Trots det redovisas marknadsnoterade och ej marknadsnoterade aktier var för sig i denna rapport. Detta görs för möjligheten att kunna jämföra med resultat från tidigare år. Det som anges nedan om marknadsnoterade aktier gäller även **ej marknadsnoterade aktier**.

Vid beräkning av vinst eller förlust används erhållen ersättning och omkostnadsbelopp. Som erhållen ersättning redovisas ersättning minus eventuella försäljningskostnader. Avdrag medges för den faktiska anskaffningsutgift man haft när man köpt aktien. Omkostnadsbeloppet är genomsnittligt omkostnadsbelopp för samtliga värdepapper av samma slag och sort oavsett hur de

erhållits och när de förvärvats. Man kan i stället för faktisk anskaffningsutgift beräkna omkostnadsbeloppet enligt den s.k. schablonmetoden till 20 procent av försäljningspriset efter avdrag för kostnader.

Vid aktiebyten ska normalt kapitalvinstberäkning göras, men uppskov med beskattning av kapitalvinsten kan medges.

Konvertibla skuldebrev, teckningsoptioner och köp- och säljoptioner för aktier kapitalvinstbeskattas på samma sätt som aktier. Dessa värdepapper redovisas i rapporten under rubrikerna "Övriga finansiella kapitalvinster" respektive "Övriga finansiella kapitalförluster".

Vid inlösen av en andel i en värdepappersfond ska kapitalvinstberäkning göras. Inlösenpriset är då detsamma som försäljningspriset. Byte från en fond till en annan medför en kapitalvinstberäkning.

Omkostnadsbeloppet för en fondandel är normalt det pris man faktiskt betalat. Har man fler andelar i samma fond ska genomsnittsmetoden användas. Omkostnadsbeloppet för marknadsnoterad andel får även beräknas till 20 procent av inlösenpriset efter avdrag för kostnader (schablonmetoden).

Värdepappersfonder indelas i

- **Räntefonder** (svenska och utländska med enbart fordringsrätter i svenska kronor)
- **Övriga värdepappersfonder** (svenska och utländska) och sicaver

Aktiefonder, allemansfonder och blandfonder är exempel på övriga värdepappersfonder.

Allemansfonder beskattas numera fullt ut och avdrag för kapitalförluster följer de regler som gäller för aktiefonder.

Andelar i aktiefonder, blandfonder och så kallade sicav-fonder behandlas fr.o.m. år 2000 skattemässigt på samma sätt som aktier. Det innebär att kapitalförluster på marknadsnoterade aktiefonder och blandfonder kan kvittas fullt ut mot kapitalvinster på marknadsnoterade aktier och tvärtom. Den skattepliktiga kapitalvinsten på räntefonder behandlas däremot skattemässigt som ränta. På motsvarande sätt behandlas en kapitalförlust som en ränteutgift.

Andelar i försäkringspremiefonder (unit linked) innehas inom ramen för försäkringssparande. Fondbyte kan därför ske utan beskattning vid bytet.

I rapporten redovisas aktiefonder och blandfonder tillsammans. Räntefonder redovisas under rubriken "Övriga finansiella kapitalvinster" respektive "Övriga finansiella kapitalförluster".

Innehavaren av en option har köpt en rättighet. Om den avyttras ska den kapitalvinstbeskattas. Detta gäller för både köp- och säljoptioner. Kvittnings- eller stängningslikviden utgör försäljningspris. Omkostnadsbeloppet är den premie som erlagts för optionen. Om försäljningen avser endast en del av optionsinnehavet används genomsnittsmetoden. Om optionen inte utnyttjas, anses den avyttrad vid löptidens slut. Försäljningspriset blir då noll kronor. Förlust är avdragsgill fullt ut mot vinst på marknadsnoterade aktier, fonder m.m.

Utfärdaren av en option har avtalat att köpa eller sälja en aktie inom viss tid till ett bestämt pris. Som ersättning erhålls en premie. Beskattning sker när optionsförhållandet upphör, inte när premien erhålls. Utfärdaren beskattas för erhållen premie minus omkostnader. Förlust är avdragsgill fullt ut mot vinst på marknadsnoterade aktier, fonder m.m.

Vinst eller förlust på **aktie- och aktieindexoptioner** redovisas under rubriken "Aktieoptioner".

Vid försäljning av **fordringar** i svenska kronor sker beskattning oavsett hur lång innehavstiden varit. Fordringar kan t.ex. vara

- obligationer
- s.k. nollkupongare
- förlagsbevis
- premieobligationer
- optionsskuldebrev
- andra skuldebrev
- fordringar som är kontobaserade
- optioner och terminer på fordringar i svenska kronor (ränteoptioner, ränteterminer)
- räntefonder

För att beräkna kapitalvinst eller kapitalförlust tar man upp den summa man erhållit som intäkt efter avdrag för försäljningskostnader och gör avdrag för omkostnadsbeloppet.

För onoterade fordringar samt premieobligationer gäller generella regler. Om kapitalvinsten/-förlusten avser marknadsnoterad fordran i svenska kronor ska den däremot deklareraras som ränteintäkt respektive ränteutgift. I praktiken redovisas marknadsnoterade fordringar vid självdeklarationen både som ränteintäkt/-utgift och som kapitalvinst/-förlust. Vi har i denna rapport endast redovisat marknadsnoterade fordringar när de redovisats som kapitalvinst/-förlust och då under rubriken "Övriga finansiella kapitalvinster/-förluster".

Beskattning sker vid försäljning av **utländsk valuta** såsom växling av valuta, användning av utländsk valuta som betalningsmedel, försäljning och inlösen av skuldebrev eller annan fordran i utländsk valuta. Vinstberäkningen följer de allmänna bestämmelserna. Vinster är skattepliktiga fullt ut medan förluster endast är avdragsgilla till 70 procent.

Kapitalförlust eller kapitalvinst på försäljning av utländsk valuta har i denna redovisning förts till "Övriga finansiella kapitalvinster/-förluster".

Den som avyttrat **andel i ett handelsbolag** eller **kommanditbolag** ska redovisa kapitalvinsten/-förlusten.

Vid beräkning av vinst eller förlust redovisas den ersättning som överenskommit för den avyttrade egendomen med avdrag för försäljningskostnader. Justerad anskaffningsutgift är den ursprungliga anskaffningskostnaden ökad med senare tillskott till handelsbolaget och minskad med uttag från handelsbolaget till avyttringstidpunkten.

Kapitalvinsten är skattepliktig fullt ut och kapitalförlusten är avdragsgill till 70 procent.

Vinsten eller förlusten redovisas i rapporten under rubriken "Övriga finansiella kapitalvinster/-förluster".

Reala

Vid avyttring av fastighet – småhus, fritidshus, tomt för småhus eller fritidshus, bostadsrätt, jordbruk, hyreshus eller industrifastighet – gäller olika skatteregler beroende på om fastigheten är privatbostadsfastighet eller näringsfastighet. Endast småhus (en- och tvåfamiljshus) och obebyggd tomtmark kan vara privatbostadsfastighet. Dessutom ska småhuset vara privatbostad. Obebyggd tomtmark ska vara avsedd att bebyggas med en privatbostad.

Kapitalvinst vid avyttring av **privatbostadsfastighet** är skattepliktig till hälften inkomståren 1999 och 2000 och till två tredjedelar år 2001. Vinsten beräknas som skillnaden mellan avyttringspris (köpeskilling minus försäljningskostnader) och omkostnadsbelopp (anskaffningsutgift

och förbättringskostnader). Kapitalvinstreglerna för **bostadsrätter** gäller för andelar och aktier i s.k. ”äkta bostadsföretag”. Även här är halva den framräknade vinsten skattepliktig inkomståren 1999 och 2000 och två tredjedelar år 2001. Vinsten beräknas som skillnaden mellan avyttringspriset (köpeskillning minus försäljningskostnader) och omkostnadsbeloppet (anskaffningsutgift, förbättringskostnader och kapitaltillskott).

Förlust vid avyttring av privatbostadsfastighet eller bostadsrätt är avdragsgill till 50 procent. I rapporten har både vinst och förlust redovisats brutto, alltså till 100 procent.

Man kan få uppskov med beskattningen av vinst som gjorts vid avyttringen om man köper en annan privatbostad. Den avyttrade bostaden ska då vara ett småhus eller bostadsrätt som är privatbostad och även permanentbostad. Vederlaget som betalats för ersättningsbostaden ska vara minst lika stort som försäljningspriset för den sålda bostaden, annars medges inte uppskov för hela vinsten.

Siffror som gäller kapitalvinst vid försäljning av privatbostadsfastighet eller bostadsrätt har i rapporten inte reducerats med eventuellt uppskov. Däremot finns beloppen för uppskoven redovisade separat.

Vid försäljning av **näringsfastighet** är 90 procent av den framräknade vinsten skattepliktig. Vinsten beräknas som skillnaden mellan avyttringspris och omkostnadsbelopp. Avdragsgill kapitalförlust är 63 procent av förlusten.

Bruttosiffror redovisas i rapporten.

Avyttring av **övrig lös egendom** ska beräknas för eventuell kapitalvinst eller kapitalförlust. Övrig lös egendom är t.ex.

- konst och andelar i konstkonsortier
- frimärken
- råvaror
- nyttjanderätter
- ädelstenar och ädelmetaller
- smycken
- antikviteter
- bilar, båtar
- andelar i dödsbon

Kapitalvinsten beräknas som skillnaden mellan avyttringspris och omkostnadsbelopp (inklusive t.ex. provision). Man skiljer mellan egendom som innehafts för personligt bruk och egendom som inte innehafts för personligt bruk. Kapitalvinst vid försäljning av personligt lösöre kan reduceras med ett belopp av 50 000 kronor.

Kapitalförluster vid försäljning av personligt lösöre är inte avdragsgilla. För egendom som inte innehafts för personligt bruk är kapitalförluster avdragsgilla till 70 procent.

I redovisningen ingår övrig lös egendom under rubriken ”reala kapitalvinster/-förluster”.

Förmögenhet

Reala tillgångar har delats upp på bostadsrätter, egna hem, fritidshus, jordbruksfastigheter, hyresfastigheter och övriga fastigheter inklusive tomtmark.

För att beräkna marknadsvärdet för fastigheter har taxeringsvärde och köpeskillingskoefficient använts. Köpeskillingskoefficient beräknas som kvoten mellan köpeskillning och basvärde. För

arbetet med att marknadsvärdera fastigheter används ett register från Riksskatteverket. Då basvärden saknas på detta register har en omräkning gjorts. Taxeringsvärden har med hjälp av Riksskatteverkets omräkningstal räknats om till basvärden. Därefter har marknadsvärde skapats med hjälp av köpeskillingskoefficienter.

Bostad på lantbruksenhet har i redovisningen förts till egna hem.

Marknadsvärden för fastigheter i utlandet har skapats genom att skatteunderlag från taxeringen schablonmässigt räknats upp med 33 procent. Deklarationsvärdet motsvarar då 75 procent av det beräknade marknadsvärdet.

Det saknas registrerade uppgifter om värdet på enskilda bostadsrättslägenheter. Kontrolluppgifter på överlåtelsepris för sålda bostadsrätter 2001 har använts för att beräkna marknadsvärde. Dessa uppgifter ska lämnas av bostadsrättsföreningen för alla överlåtelser. På kontrolluppgifterna finns uppgift om den bostadsrättsförening som överlätit bostadsrätten men däremot inte vilken kommun eller församling som bostadsrättsföreningen tillhör. För att kunna fördela överlåtelseerna regionalt har därför uppgiften om region hämtats genom att matcha kontrolluppgifter mot SRU-registret (Standardiserade RäkenskapsUtdrag). I detta register finns uppgift om län, kommun och församling för föreningen. Genomsnittligt marknadsvärde (= överlåtelsepris) tas fram för varje bostadsrättsförening där någon bostadsrätt sålts under år 2001. Genomsnittligt marknadsvärde har också beräknats för församling, kommun och län. Vid få eller inga försäljningar i en bostadsrättsförening har genomsnittligt marknadsvärde för församling använts. Räcker inte observationer för församlingen används kommunvärdet och slutligen länsvärdet om inte kommunvärdet baseras på tillräckligt antal observationer. Med detta underlag har bostadsrättens marknadsvärde beräknats för alla som har uppgett att de bor i bostadsrätt i intervjun. Då intervjudata saknas används uppgift om folkbokföring på fastighet som är bostadsrätt.

Finansiella tillgångar har huvudsakligen hämtats från kontrolluppgifter. Underlagen är uppgifter från svenska kreditinstitut, banker, Värdepapperscentralen, Stockholms fondbörs och andra institut som förvaltar hushållens pengar. Det innebär att tillgångar och skulder i utlandet inte ingår såvida de inte fångas i den restpost som omnämns senare.

I underlagen finns information om bankmedel och räntebärande värdepapper då räntan på fordran uppgår till 100 kronor eller mer.

Underlagen innehåller olika tillgångar och antal poster för börsnoterade aktier, fonder, optioner m.m. Värdering till marknadsvärde har skett med hjälp av register från Stockholms fondbörs.

När det gäller premieobligationer finns uppgifter enbart för värdepapper omsatta efter 1995.

Försäringssparande som inte är avdragsgillt i samband med inkomsttaxeringen finns som kontrolluppgift. Tillgången är skattepliktig.

Övriga reala och finansiella tillgångar är en restpost som uppstår när vi jämför taxerad förmögenhet från självdeklarationen med motsvarande belopp från registerdata. I deklarationen kan man ha uppgivit tillgångar som inte finns redovisade bland de register som är huvudkälla i denna undersökning. Det kan vara fråga om onoterade aktier, bilar, båtar eller andra tillgångar samt skuldfordringar i Sverige men också tillgångar i utlandet.

Även skulder har hämtats från kontrolluppgifterna. Här ingår studieskulder som kan särredovisas med hjälp av uppgifter från Centrala studiestödsnämnden (CSN). Utlandsskulder saknas men bedöms vara av liten omfattning.

I rapporten redovisas förmögenheten till marknadsvärde.

Statistiska begrepp

Gini-koefficienten

För att redovisa ojämnheten i fördelningen används Gini-koefficienten. Ojämnheten i fördelningar kan beskrivas med en s.k. Lorenzkurva, utifrån vilken man beräknar Gini-koefficienten. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde på koefficienten visar på större ojämnhet än ett lågt värde.

Deciler och percentiler

Genom att redovisa inkomster, förmögenhet eller kapitalvinster/-förluster för olika procentandelar (fraktiler) av individerna, underlättas jämförelser. Om man sorterar alla individer efter t.ex. kapitalvinst i stigande ordning kan man dela in individerna i ett antal olika grupper, exempelvis de 10 procent som har de lägsta kapitalvinsterna i en grupp osv.

När man arbetar med tiondelar av individer, kallar man de tio lika stora grupperna decilgrupper. På samma sätt kallas en indelning i hundradelar för percentiler eller percentilgrupper.

Teckenförklaring

.. i tabeller betyder att uppgift inte finns tillgänglig eller är för osäker för att anges.

Resultat

Kapitalvinster och kapitalförluster

Utveckling

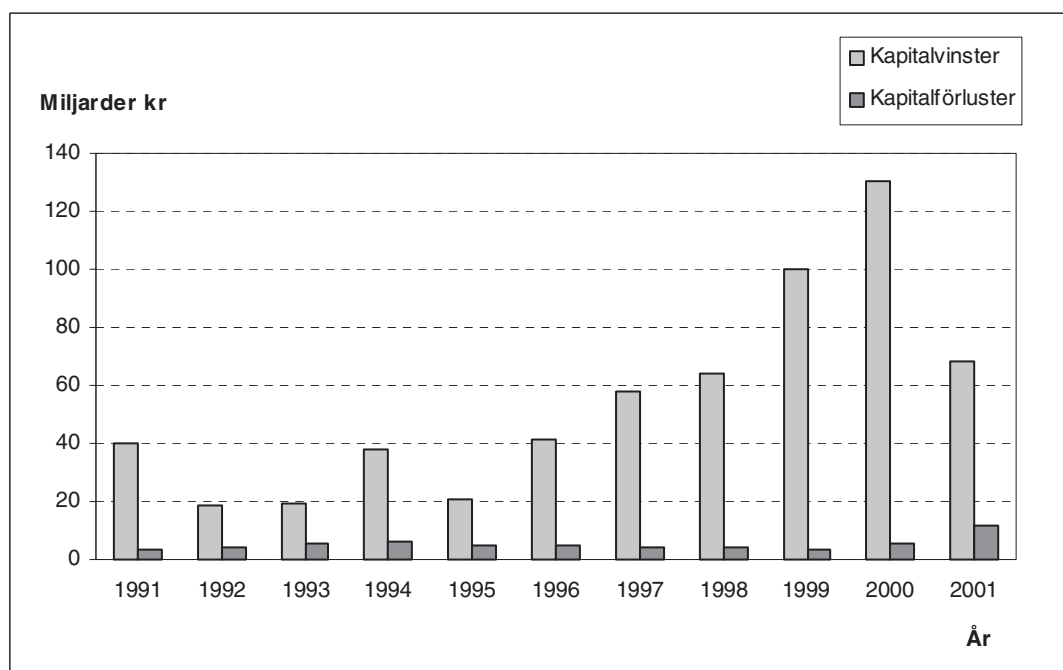
Från mitten av 1990-talet ökar de taxerade kapitalvinsterna stadigt, främst beroende på att hushållen realiserar värdetillväxten i aktier och aktiefonder. Dessförinnan ligger nivån relativt konstant förutom år 1991 och 1994. Dessa två år kan förklaras med regeländringar i beskattningen. År 1991 är första året kapitalvinster deklarerar under inkomst av kapital med 30 procents skatt. Innan dess redovisades kapitalvinster som tillfällig förvärvsverksamhet under inkomst av tjänst. År 1994 är endast hälften av vinsten vid försäljning av svenska aktier och fonder skattepliktig.

Ökningen fortsätter även år 2000. Mellan åren 1999 och 2000 ökar de taxerade kapitalvinsterna från 100 till 130 miljarder kronor. Det är det högsta belopp som någonsin noterats för kapitalvinster.

År 2001 bryts utvecklingen. Kapitalvinsterna minskar med 48 procent till 68 miljarder kronor samtidigt som kapitalförlusterna ökar till det dubbla, från 6 till 12 miljarder kronor. Vinster och förluster vid försäljning av aktier och aktierelaterade tillgångar har påverkats av börsnedgången som inleddes året innan.

Kapitalförlusterna har i förhållande till kapitalvinsterna varit små under 1990-talet, mellan 3 och 6 miljarder kronor. År 2000 sker en förändring. Kapitalförlusterna blir större och ökningen fortsätter 2001. Förlusterna steg år 2000 med 70 procent och med ytterligare 109 procent 2001.

Diagram 1. Taxerade kapitalvinster och kapitalförluster åren 1991–2001

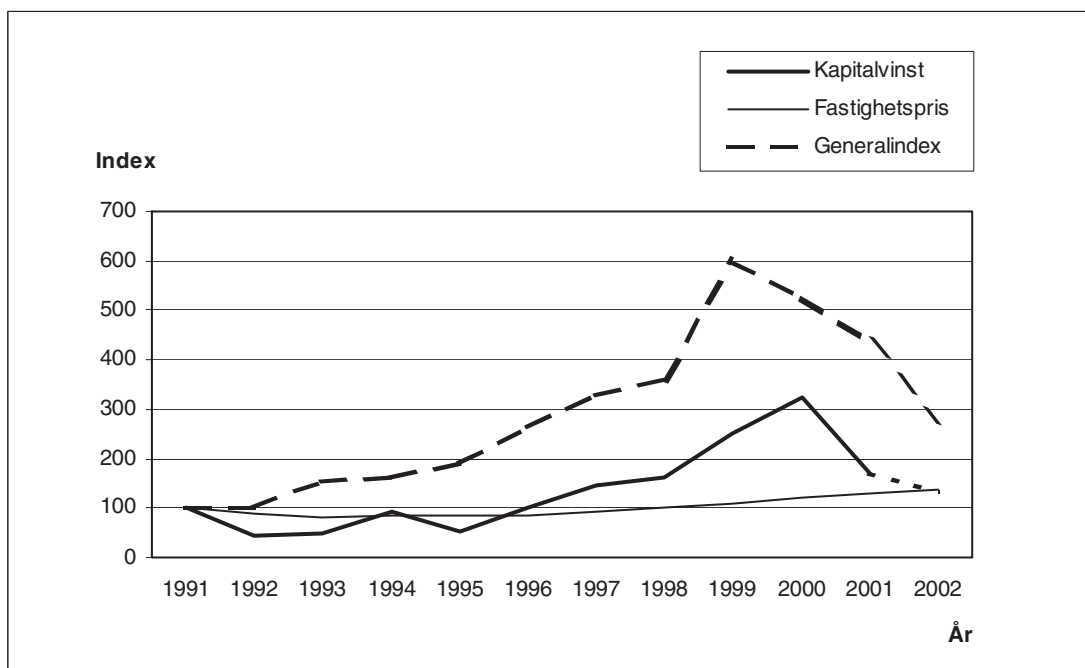
Datamaterial: Totalräknade inkomststatistiken

Preliminära siffror från Riksskatteverket visar att kapitalvinsterna fortsätter minska och kapitalförlusterna öka även år 2002. De preliminära uppgifterna anger att de taxerade kapitalvinsterna minskar med ca 20 procent och kapitalförlusterna ökar med ca 15 procent.

Från 1991 till 1999 ökar värdet på aktierelaterade värdepapper varje år. Generalindex mellan åren stiger med nästan 500 procent. År 2000 vänder börskurserna neråt. Under året minskar generalindex med 12 procent. Minskningen fortsätter år 2001 med ytterligare 17 procent och år 2002 med 37 procent.

Även fastighetspriserna stiger från mitten av 1990-talet men till skillnad från aktier och fonder fortsätter de stiga även år 2001 och 2002. Utvecklingen är inte så dramatisk som för aktier. Från år 1991 till 2002 stiger fastighetsprisindex med 39 procent.

Diagram 2. Kapitalvinstindex, fastighetsprisindex och generalindex 1991–2002.
År 1991 = 100

Antal personer som deklarerar kapitalvinst eller kapitalförlust ökar från 1 854 000 år 1999 till 2 146 000 år 2000 men minskar till 1 832 000 år 2001.

Det är färre kvinnor än män som redovisar kapitalvinst eller kapitalförlust varje enskilt inkomstår under perioden 1991 – 2001. Men antal kvinnor med kapitalvinst ökar snabbare än antal män med kapitalvinst och har mer än femdubblats under perioden fram till och med år 2000. Däremot minskar kvinnors belopp i procent av männens. År 1991 är kvinnornas taxerade kapitalvinster 59 procent av männens. År 2000 minskar andelen till 41 procent. Andelen kvinnor bland personer med kapitalvinst ökar medan storleken på kvinnors kapitalvinst i förhållande till männens minskar.

År 2001 när kapitalvinsterna minskar och kapitalförlusterna ökar är skillnaden fortfarande stor mellan kvinnor och män. Män har nästan dubbelt så stora taxerade kapitalvinster och tre och en halv gånger så stora taxerade kapitalförluster. Förändringen jämfört med år 2000 är störst för männen. Deras kapitalvinster har minskat med 53 procent jämfört med kvinnornas 35 procent och kapitalförlusterna har ökat med 117 procent medan kvinnornas ökat med 79 procent. Antal kvinnor och män med kapitalvinster är nästan lika många år 2001 men antal män med kapitalförluster är betydligt fler än kvinnor.

Tabell 2. Taxerade kapitalvinster och kapitalförluster åren 1991–2001. Antal personer och belopp i löpande priser

	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal personer i tusental	Totalsumma, mdkr	Antal personer i tusental	Totalsumma, mdkr	Antal personer i tusental	Totalsumma, mdkr
Taxerad kapitalvinst						
1991	378	40,1	159	14,9	219	25,2
1992	225	18,4	93	6,6	132	11,8
1993	408	19,0	169	6,5	239	12,5
1994	950	37,8	429	12,6	520	25,2
1995	750	20,7	341	7,1	409	13,6
1996	1 127	41,2	517	13,7	610	27,5
1997	1 471	57,8	657	18,9	814	38,9
1998	1 287	64,1	598	20,9	688	43,2
1999	1 660	100,3	768	32,8	892	67,5
2000	1 816	130,2	855	38,0	961	92,2
2001	1 125	68,2	542	24,6	583	43,7
Taxerad kapitalförlust						
1991	131	3,2	45	0,7	86	2,5
1992	186	4,1	70	1,1	116	2,9
1993	159	5,4	58	1,9	101	3,5
1994	173	6,5	69	2,4	104	4,1
1995	185	4,8	73	1,7	112	3,1
1996	198	4,6	80	1,7	118	2,9
1997	218	4,2	89	1,6	129	2,6
1998	271	4,4	112	1,4	159	3,0
1999	194	3,3	77	1,1	117	2,2
2000	330	5,6	123	1,4	207	4,2
2001	707	11,7	295	2,5	412	9,1

Datamaterial: Totalräknade inkomststatistiken

Sammansättning

Summan av bruttobeloppet för kapitalvinster inkomståret 2001 är 107 miljarder kronor. Motsvarande belopp för kapitalförluster är 25 miljarder kronor. Skillnaden mellan den skattepliktiga, taxerade kapitalvinsten och bruttobeloppet, den faktiska kapitalvinsten, är i löpande priser 39 miljarder kronor. Det är en minskning jämfört med året innan med 8 miljarder kronor. Differensen mellan taxerad kapitalförlust och bruttobeloppet är 14 miljarder kronor. År 2000 var differensen 13 miljarder kronor.

Tabell 3. Differens mellan taxerad kapitalvinst /-förlust och bruttobelopp år 1999–2001

	År		2000		2001	
	1999		2000		2001	
	Mdkr	Procent	Mdkr	Procent	Mdkr	Procent
Kapitalvinst, brutto	121,8	100,0	177,7	100,0	107,2	100,0
taxerad kapitalvinst	104,3	85,6	130,8	73,6	68,3	63,7
Differens	17,5	100,0	46,9	100,0	38,9	100,0
reduceringar	12,9	73,7	28,0	59,7	16,1	41,4
kvittningar	1,2	6,9	9,7	20,7	8,4	21,6
uppskovsavdrag, fastigheter	3,6	20,6	9,5	20,3	14,4	37,0
beräkningsdifferenser	-0,2	-1,1	-0,3	-0,6	0	0,0
Kapitalförlust, brutto	6,4	100,0	18,3	100,0	25,0	100,0
taxerad kapitalförlust	2,9	45,3	5,1	27,9	11,0	44,0
Differens	3,5	100,0	13,2	100,0	14,0	100,0
reduceringar	2,3	65,7	3,5	26,5	5,6	40,0
kvittningar	1,2	34,3	9,7	73,5	8,4	60,0

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Orsaker till skillnader mellan brutto- och nettobelopp mellan åren är

- förändringar när det gäller beskattningsregler

- Framräknad kapitalvinst vid avyttring av privatbostadsfastighet och bostadsrätt reduceras inför beskattning med 50 procent åren 1999 och 2000 och 33 procent år 2001. Vid avyttring av näringsfastighet är reduceringen 10 procent samtliga år.
- Framräknad kapitalförlust vid försäljning av flertalet finansiella instrument reduceras med 30 procent, vid avyttring av privatbostadsfastighet och bostadsrätt med 50 procent och vid försäljning av näringsfastighet med 37 procent. Detta förhållande gäller alla tre åren.

- kvittningar mellan kapitalvinster och kapitalförluster

- Kvittningarna får göras enligt vissa fastställda regler som i huvudsak gäller lika för alla tre undersökningsåren. Inkomståret 2000 infördes dock en förändring, noterade aktier kvittas fullt ut mot marknadsnoterade.
- Uppskovsavdraget vid försäljning av privatbostadsfastighet och bostadsrätt varierar med antalet försäljningar och kapitalvinstens storlek

Tabell 4. Kapitalvinsternas och kapitalförlusternas fördelning år 2001

	Total- summa, mkr	Andel med värde för alla, tkr	Medel- värde för de med egenskap, tkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel av totalsumma för topp			Gini- koefficient
					10 %	5 %	1 %	
Samtliga								
Taxerad kapitalvinst	68 348	12,5	7,5	60,1	99,9	96,5	78,5	0,984
Kapitalvinst brutto	107 216	13,6	11,8	87,1	99,8	96,7	76,6	0,983
Finansiella kapitalvinster								
Marknadsnot aktier	23 729	4,9	2,6	53,6	100,0	100,0	88,4	0,993
Aktie- o blandfond	11 124	7,3	1,2	16,9	100,0	99,2	75,1	0,985
Aktieoptioner	1 383	0,2	0,2	95,8	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	14 589	0,3	1,6	471,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalvinster	2 966	0,5	0,3	70,9	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalvinster								
därav								
Privatbostadsfastighet	28 791	1,1	3,2	302,2	100,0	100,0	99,9	0,996
Bostadsrätt	17 520	0,7	1,9	267,8	100,0	100,0	100,0	0,997
Näringsfastighet	7 042	0,2	0,8	460,7	100,0	100,0	100,0	0,999
Uppskovsavdrag eget hem	7 405	0,3	0,8	304,7	100,0	100,0	100,0	0,999
Uppskovsavdrag bostadsrätt	6 999	0,3	0,8	249,3	100,0	100,0	100,0	0,999
Taxerad kapitalförlust								
Kapitalförlust brutto	11 052	7,7	1,2	15,9	100,0	99,6	86,9	0,991
Kapitalförlust brutto	24 983	9,0	2,8	30,8	100,0	99,4	83,7	0,990
Finansiella kapitalförluster								
Marknadsnot aktier	23 354	8,7	2,6	29,7	100,0	99,5	85,1	0,990
Marknadsnot aktier	16 117	3,0	1,8	58,4	100,0	100,0	91,6	0,994
Aktie- o blandfond	2 222	5,4	0,2	4,6	100,0	100,0	87,2	0,992
Aktieoptioner	2 537	0,4	0,3	73,8	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	1 701	0,4	0,2	53,2	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalförluster	777	0,3	0,1	33,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalförluster								
därav								
Privatbostadsfastighet	1 629	0,4	0,2	51,1	100,0	100,0	100,0	0,999
Privatbostadsfastighet	800	0,2	0,1	48,2	100,0	100,0	100,0	0,999
Bostadsrätt	619	0,2	0,1	42,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Näringsfastighet
Kvinnor								
Taxerad kapitalvinst	23 830	12,0	5,2	43,2	99,8	95,0	70,7	0,982
Kapitalvinst brutto	38 975	12,7	8,5	66,6	99,7	95,5	70,9	0,982
Finansiella kapitalvinster								
Marknadsnot aktier	15 483	11,2	3,4	30,0	99,8	94,3	70,1	0,981
Marknadsnot aktier	7 084	4,0	1,5	38,1	100,0	100,0	83,0	0,992

Tabell 4. forts.

	Total- summa, mkr	Andel med värde	Medel- värde för alla, tkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel av totalsumma för topp			Gini- koefficient
					10 %	5 %	1 %	
Aktie- o blandfond	4 930	7,3	1,1	14,7	100,0	99,1	71,4	0,984
Aktieoptioner	382	0,1	0,1	104,1	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	2 152	0,2	0,5	209,7	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalvinster	935	0,4	0,2	52,3	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalvinster	23 492	1,7	5,1	292,8	100,0	100,0	92,8	0,994
därav								
Privatbostadsfastighet	12 835	1,0	2,8	279,8	100,0	100,0	99,9	0,996
Bostadsrätt	7 931	0,7	1,7	253,9	100,0	100,0	100,0	0,998
Näringsfastighet	2 706	0,1	0,6	441,6	100,0	100,0	100,0	0,999
Uppskovsavdrag eget hem	3 098	0,2	0,7	275,2	100,0	100,0	100,0	0,999
Uppskovsavdrag bostadsrätt	2 974	0,3	0,6	241,9	100,0	100,0	100,0	0,999
Taxerad kapitalförlust	2 854	6,3	0,6	9,9	100,0	99,3	84,3	0,993
Kapitalförlust brutto	6 416	7,3	1,4	19,1	100,0	98,8	78,4	0,992
Finansiella kapitalförluster	5 603	7,0	1,2	17,4	100,0	98,9	79,4	0,992
Marknadsnot aktier	3 650	1,7	0,8	46,8	100,0	100,0	90,4	0,997
Aktie- o blandfond	797	5,1	0,2	3,4	99,9	99,9	82,7	0,991
Aktieoptioner	600	0,1	0,1	112,1	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	273	0,2	0,1	36,3	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalförluster	283	0,3	0,1	24,2	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalförluster	813	0,3	0,2	55,8	100,0	100,0	100,0	0,999
därav								
Privatbostadsfastighet	427	0,2	0,1	51,2	100,0	100,0	100,0	0,999
Bostadsrätt	267	0,1	0,1	43,5	100,0	100,0	100,0	0,999
Näringsfastighet
Män								
Taxerad kapitalvinst	44 518	13,1	10,0	76,1	99,9	97,3	82,7	0,985
Kapitalvinst brutto	68 240	14,4	15,3	105,7	99,8	97,4	79,9	0,983
Finansiella kapitalvinster	38 307	12,9	8,6	66,6	99,9	97,4	85,3	0,987
Marknadsnot aktier	16 644	5,7	3,7	64,9	100,0	100,0	90,7	0,993
Aktie- o blandfond	6 194	7,3	1,4	19,1	100,0	99,3	77,8	0,986
Aktieoptioner	1 001	0,2	0,2	93,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	12 436	0,5	2,8	600,6	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalvinster	2 031	0,5	0,5	84,8	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalvinster	29 934	2,0	6,7	328,0	100,0	100,0	93,7	0,993
därav								
Privatbostadsfastighet	15 956	1,1	3,6	323,0	100,0	100,0	100,0	0,996

Tabell 4. forts.

	Total- summa, mkr	Andel med värde	Medel- värde för alla, tkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel av totalsumma för topp			Gini- koefficient
					10 %	5 %	1 %	
Bostadsrätt	9 589	0,8	2,1	280,4	100,0	100,0	100,0	0,997
Näringsfastighet	4 336	0,2	1,0	473,4	100,0	100,0	100,0	0,999
Uppskovsavdrag eget hem	4 307	0,3	1,0	330,2	100,0	100,0	100,0	0,998
Uppskovsavdrag bostadsrätt	4 025	0,4	0,9	255,0	100,0	100,0	100,0	0,998
Taxerad kapitalförlust	8 198	9,1	1,8	20,1	100,0	99,8	87,8	0,988
Kapitalförlust brutto	18 567	10,7	4,2	38,9	100,0	99,6	85,0	0,987
Finansiella kapitalförluster	17 751	10,4	4,0	38,3	100,0	99,6	86,9	0,988
Marknadsnot aktier	12 467	4,4	2,8	63,0	100,0	100,0	92,0	0,992
Aktie- o blandfond	1 425	5,7	0,3	5,6	100,0	100,0	89,8	0,992
Aktieoptioner	1 937	0,6	0,4	66,7	100,0	100,0	100,0	0,999
Ej marknadsnot aktier	1 429	0,5	0,3	58,4	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga finansiella kapitalförluster	493	0,3	0,1	41,6	100,0	100,0	100,0	0,999
Reala kapitalförluster	816	0,4	0,2	47,0	100,0	100,0	100,0	0,999
därav								
Privatbostadsfastighet	373	0,2	0,1	45,1	100,0	100,0	100,0	0,999
Bostadsrätt	352	0,2	0,1	41,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Näringsfastighet

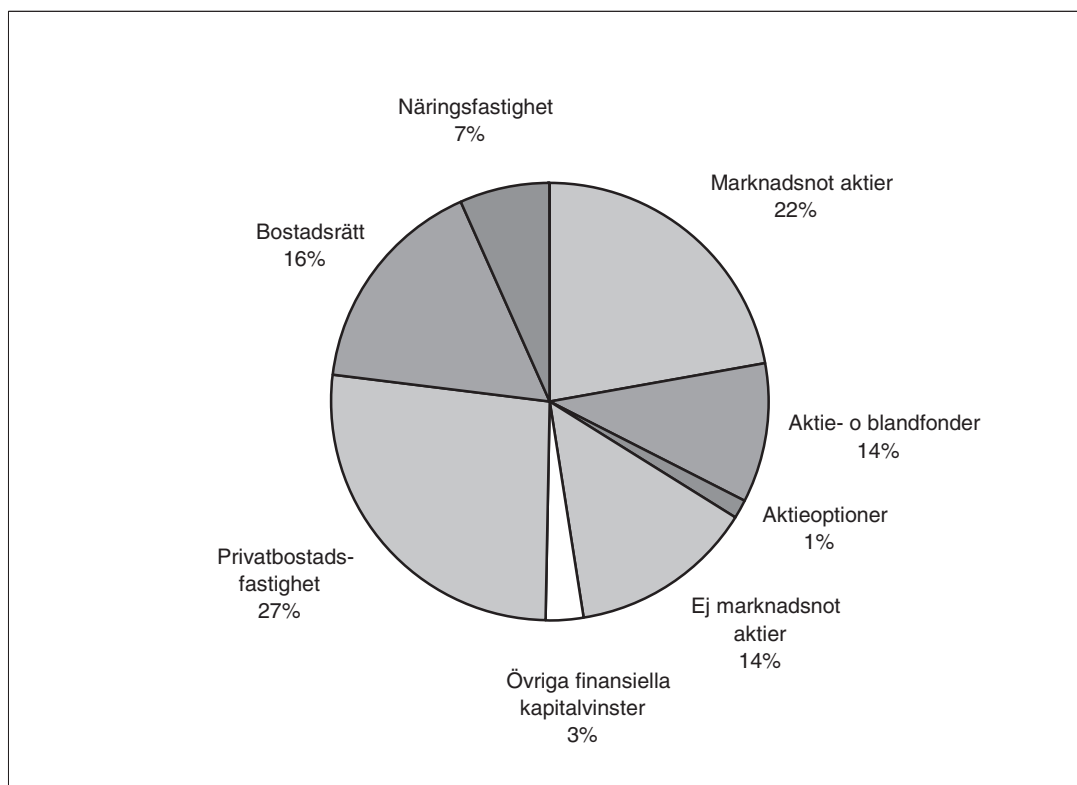
Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Inkomståret 2001 är finansiella och reala kapitalvinster nästan lika stora, ca 53 miljarder kronor. Knappt 14 procent av befolkningen har kapitalvinst och 9 procent kapitalförlust. Försäljning av fonder är den främsta anledningen till kapitalvinst respektive kapitalförlust. Drygt 7 procent av befolkningen har kapitalvinst och drygt 5 procent kapitalförlust som härrör från försäljning av aktie- och blandfonder. Marknadsnoterade aktier är den största enskilda finansiella posten på 24 miljarder kronor. Det är en mindre andel som sålt aktier med vinst än fonder men genomsnittsvärdet är högre.

Av de reala kapitalvinsterna kommer den största delen, 54 procent, från försäljning av privatbostadsfastigheter, 29 miljarder kronor.

Fördelningen av kapitalvinster är mycket ojämn. De 10 procent av befolkningen som har de största kapitalvinsterna har nästan 100 procent av totalsumman och en procent innehar 77 procent av den totala bruttokapitalvinsten. Ett annat mått på ojämnheten är Gini-koefficienten som är mycket hög för kapitalvinster, 0,983.

Diagram 3. Kapitalvinsternas sammansättning år 2001

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

De finansiella kapitalförlusterna är mer än fjorton gånger större än de reala år 2001, 23 miljarder kronor respektive knappt 2 miljarder kronor. Den största summan uppstår framförallt vid försäljning av marknadsnoterade aktier.

Män har större kapitalvinster än kvinnor. Kvinnorna står för 36 procent och männen för 64 procent av de totala vinsterna. Kvinnorna har 39 miljarder kronor i kapitalvinster år 2001 och männen 68 miljarder kronor. Männens kapitalvinster är större än kvinnornas i alla typer av vinst. Störst är skillnaden för kapitalvinst vid avyttring av finansiella tillgångar.

Män har också större kapitalförluster än kvinnor, 18,5 miljarder kronor jämfört med 6 miljarder kronor. Andel kvinnor och män som har kapitalvinst eller kapitalförlust är ungefär lika stor men det genomsnittliga värdet är högre för männen. Kvinnors medelvärde för kapitalvinster är 63 procent av männens. För kapitalförlusterna gäller att kvinnornas medelvärde är hälften så stort som männens.

Förutom att nivån är olika har kvinnor och män också olika sammansättning på sina kapitalvinster. Kvinnornas vinster är till största delen reala, 60 procent. För männen svarar de finansiella vinsterna för den största andelen, 56 procent. De finansiella kapitalvinsterna är för männen sammanlagt 38 miljarder kronor medan kvinnorna har 40 procent av den summan i finansiella vinster, 15 miljarder kronor.

Tabell 5. Kapitalvinst och kapitalförlust år 1999–2001 efter olika slag av kapitalvinst och kapitalförlust

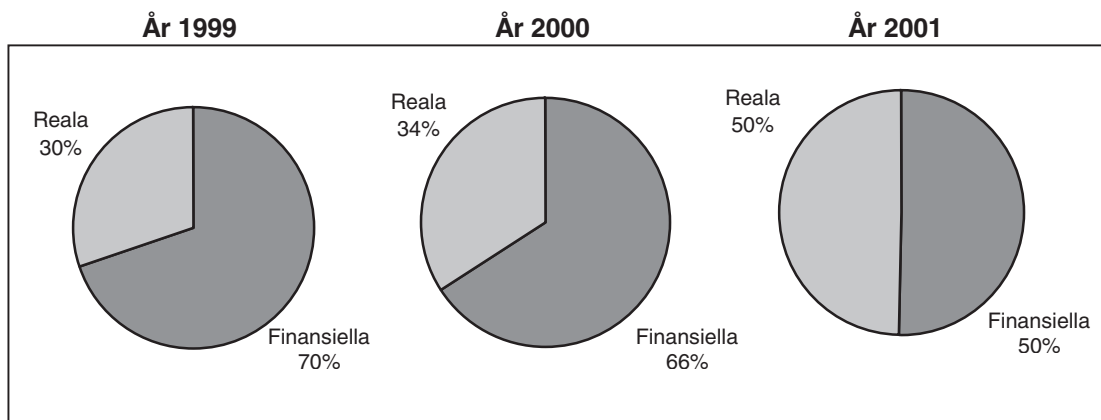
	År 1999		2000			2001			Total- summa mkr
	Andel med värde	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Total- summa mkr	Andel med värde	Medelvärde för de med egenskap, tkr		
Samtliga									
Taxerad kapitalvinst	18,1	64,2	104 281	19,7	73,5	130 808	12,5	60,1	68 348
Kapitalvinst brutto	18,5	73,4	121 807	20,5	95,9	177 703	13,6	87,1	107 216
Finansiella kapitalvinster	17,3	54,8	84 813	19,1	67,9	117 174	12,1	49,3	53 790
Marknadsnot aktier	7,2	80,2	51 811	7,0	81,2	50 968	4,9	53,6	23 729
Aktie- o blandfonder	11,2	15,9	15 901	12,7	21,2	24 317	7,3	16,9	11 124
Aktieoptioner	0,2	85,3	1 697	0,3	112,1	3 291	0,2	95,8	1 383
Ej marknadsnot aktier	0,2	817,8	12 821	0,6	647,8	32 332	0,3	471,0	14 589
Övriga finansiella kapitalvinster	0,5	59,8	2 583	1,2	59,0	6 266	0,5	70,9	2 966
Reala kapitalvinster	1,8	227,9	36 994	2,0	331,3	60 529	1,9	311,5	53 426
därav									
Privatbostadsfastighet	1,2	202,2	21 140	1,3	283,3	32 566	1,1	302,2	28 791
Bostadsrätt	0,5	154,8	6 249	0,7	361,0	22 245	0,7	267,8	17 520
Näringsfastighet	0,3	418,1	9 477	0,1	431,6	5 716	0,2	460,7	7 042
Uppskovsavdrag eget hem	0,2	113,6	2 479	0,3	160,3	4 251	0,3	304,7	7 405
Uppskovsavdrag bostadsrätt	0,1	120,5	1 146	0,3	192,2	5 291	0,3	249,3	6 999
Taxerad kapitalförlust	1,8	17,9	2 858	3,6	15,4	5 068	7,7	15,9	11 052
Kapitalförlust brutto	2,5	28,8	6 381	5,2	38,6	18 290	9,0	30,8	24 983
Finansiella kapitalförluster	1,8	19,6	3 090	4,8	37,4	16 327	8,7	29,7	23 354
Marknadsnot aktier	0,9	15,1	1 246	2,8	36,6	9 395	3,0	58,4	16 117
Aktie- o blandfonder	0,5	3,8	178	1,5	3,7	516	5,4	4,6	2 222
Aktieoptioner	0,1	71,4	453	0,3	95,9	2 353	0,4	73,8	2 537
Ej marknadsnot aktier	0,1	86,3	489	0,3	93,2	2 586	0,4	53,2	1 701
Övriga finansiella kapitalförluster	0,2	36,7	723	0,4	38,9	1 476	0,3	33,0	777
Reala kapitalförluster	0,7	49,1	3 291	0,4	48,5	1 963	0,4	51,1	1 629
därav									
Privatbostadsfastighet	0,3	53,6	1 651	0,2	57,8	1 016	0,2	48,2	800
Bostadsrätt	0,4	39,8	1 406	0,2	27,1	583	0,2	42,0	619
Näringsfastighet

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Bruttokapitalvinsterna ökar med 46 procent mellan åren 1999 och 2000 och minskar med 40 procent 2001, från 178 miljarder kronor till 107 miljarder kronor. Kapitalvinst på marknadsnoterade aktier minskar redan år 2000 medan de andra finansiella kapitalvinsterna ökar detta år. År 2001 minskar kapitalvinsterna på samtliga finansiella tillgångar med över 50 procent.

Kapitalvinster på reala tillgångar ökar år 2000, framförallt vinster på bostadsrätter. De ökar med hela 256 procent. Året därpå minskar de. Kapitalvinst på försäljning av bostadsrätter minskar då med 21 procent.

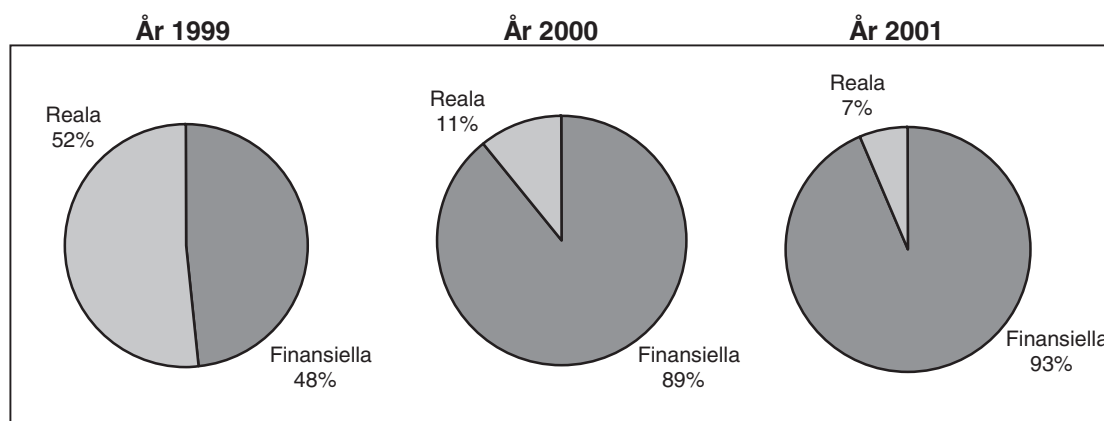
Diagram 4. Fördelning mellan reala och finansiella kapitalvinster år 1999–2001

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

I och med att de finansiella kapitalvinsterna minskar och de reala ökar har fördelningen mellan totalsummor för finansiella och reala kapitalvinster blivit jämnare mellan åren. År 1999 var de samlade kapitalvinsterna finansiella till 70 procent. Andelen sjunker år 2000 då både reala och finansiella kapitalvinster ökar men de reala procentuellt mer. År 2001 minskar både finansiella och reala kapitalvinster men de finansiella procentuellt mer och detta år är finansiella och reala vinster nästan lika stora.

Diagram 5. Fördelning mellan reala och finansiella kapitalförluster år 1999–2001

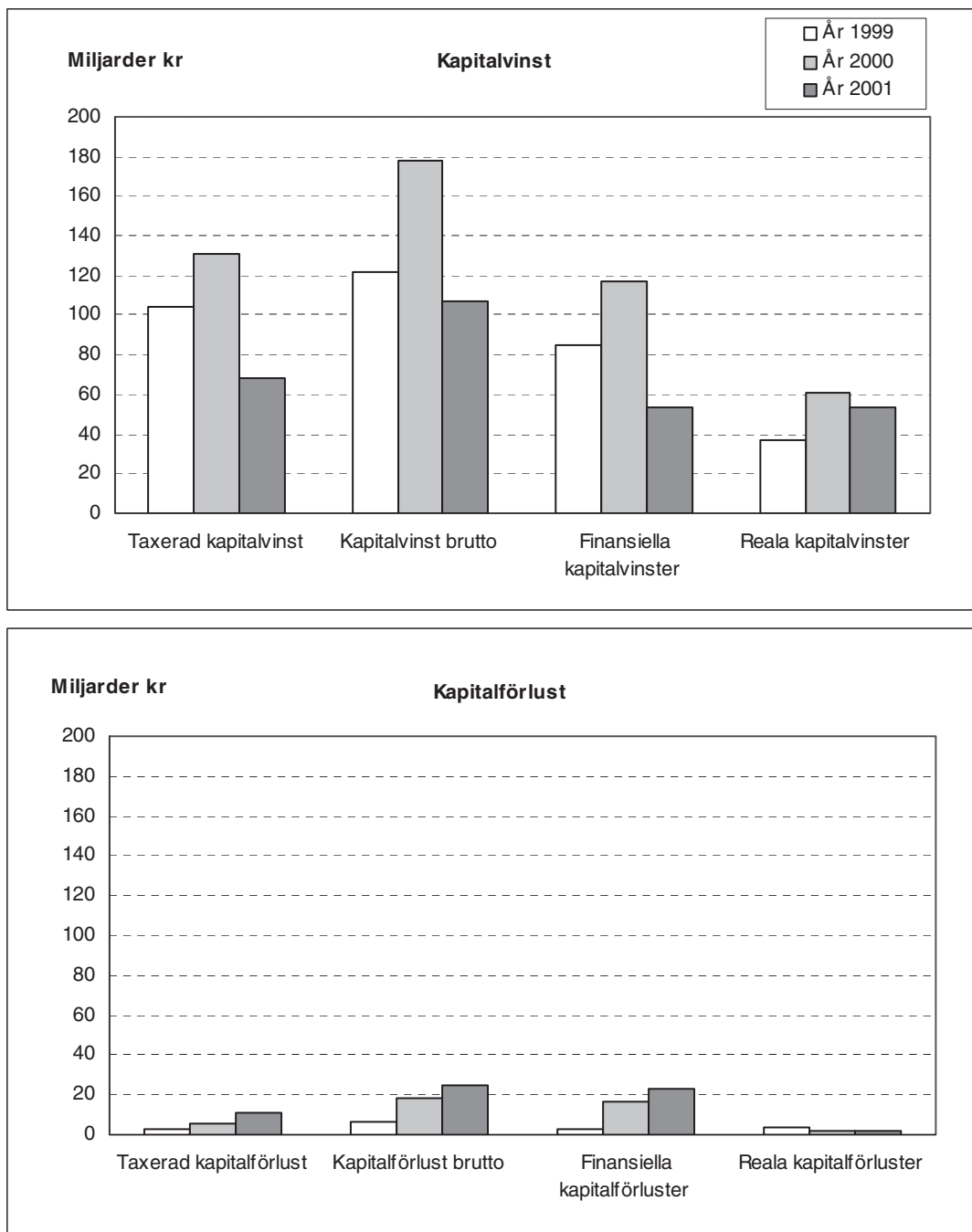

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Bruttobeloppet för kapitalförluster är tre gånger så stort år 2000 som 1999, ca 6 miljarder kronor jämfört med 18 miljarder kronor. Ökningen fortsätter år 2001 då kapitalförlusterna uppgår till 25 miljarder kronor. Det är de finansiella kapitalförlusterna som ökar. Förluster på marknadsnoterade aktier ökar med över 600 procent mellan åren 1999 och 2000, från drygt en till över 9 miljarder kronor. År 2001 ökar förluster på fonder mest, från en halv till över 2 miljarder kronor.

De reala kapitalförlusterna minskar mellan åren. Minskningen är 40 procent mellan 1999 och 2000 och ytterligare 17 procent år 2001.

Diagram 6. Kapitalvinst och kapitalförlust 1999–2001

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Andelen av befolkningen som har någon form av kapitalvinst minskar. Den var cirka 20 procent år 1999 och 2000 och sjunker till cirka 14 procent år 2001. Andelen med kapitalförluster ökar däremot, från 2,5 procent år 1999 till 5 procent år 2000 och 9 procent år 2001. Andelen personer med kapitalförluster på aktie- och blandfonder ökar med nästan 5 procentenheter mellan åren samtidigt som andelen med kapitalvinster har minskat med lika många procentenheter.

Något större andel män än kvinnor har kapitalvinst eller kapitalförlust. Mäns genomsnittliga kapitalvinster och kapitalförluster är också större än kvinnors. Detta förhållande gäller alla tre undersökningsåren.

Män har större andel finansiella kapitalvinster än reala. Andelen finansiella vinster är ungefär lika stor åren 1999 och 2000, 75 procent, men minskar till 56 procent år 2001 när de finansiella

tillgångarna minskar i värde och de reala fortsätter att öka. Kvinnor har en större andel finansiella än reala vinster 1999 men därefter minskar andelen och de reala vinsterna är större år 2000 och 2001, 53 respektive 60 procent.

Även när det gäller kapitalförluster är de finansiella större än de reala och andelen ökar. Den utgör hela 96 procent av männens kapitalförlust år 2001. För kvinnor är motsvarande andel 87 procent.

Regional fördelning

Hur stor andel som realiserar en tillgång som genererar kapitalvinst skiljer sig inte mycket mellan regionerna i landet. Det varierar mellan 11-15 procent. Men skillnaderna mellan speciellt storstadsregioner och glesbygdsregioner är betydligt större beträffande vinsternas storlek. I "Stockholm" är den genomsnittliga kapitalvinsten dubbelt så stor som i "Göteborg" och mer än fem gånger så stor som i "Glesbygden".

För både finansiella och reala kapitalvinster gäller ovanstående förhållande. I storstäderna är vinsterna större än i övriga regioner.

Tabell 6. Kapitalvinst och kapitalförlust efter H-region och kön år 2001

H-region Kön	Antal personer	Kapitalvinst brutto			Kapitalförlust brutto		
		Andel med värde	Total- summa, mkr	Medelvärde för de med egenskap	Andel med värde	Total- summa, mkr	Medelvärde för de med egenskap
Stockholm							
Samtliga	1 889 341	13,4	49 840	197,2	10,4	10 861	55,3
Män	922 244	13,8	31 521	248,2	12,1	8 360	74,6
Kvinnor	967 097	13,0	18 319	145,7	8,7	2 501	29,7
Göteborg							
Män o Kvinnor	890 477	12,5	9 837	88,6	10,2	1 702	18,8
Män	431 666	14,3	6 760	109,2	11,9	1 292	25,0
Kvinnor	458 811	10,7	3 077	62,6	8,5	410	10,5
Malmö							
Samtliga	519 189	15,2	4 948	62,8	9,6	1 575	31,6
Män	258 170	16,4	2 586	61,0	10,5	1 227	45,2
Kvinnor	261 018	13,9	2 361	64,9	8,7	348	15,3
Större städer							
Samtliga	3 085 404	14,1	25 444	58,4	8,5	6 084	23,1
Män	1 519 263	15,4	16 399	70,1	10,5	4 485	28,1
Kvinnor	1 566 141	12,9	9 045	44,8	6,6	1 599	15,4
Mellanbygden							
Samtliga	1 757 997	13,2	12 359	53,3	8,3	2 959	20,3
Män	874 566	13,5	8 113	68,9	10,0	2 101	23,9
Kvinnor	883 431	12,9	4 246	37,2	6,6	859	14,7

Tabell 6. forts.

H-region Kön	Antal personer	Kapitalvinst brutto			Kapitalförlust brutto		
		Andel med värde	Total- summa, mkr	Medelvärde för de med egenskap	Andel med värde	Total- summa, mkr	Medelvärde för de med egenskap
Tätbygden							
Samtliga	405 842	15,1	2 250	36,7	7,3	385	13,0
Män	201 294	15,9	1 212	37,9	8,4	218	12,9
Kvinnor	204 548	14,4	1 038	35,3	6,2	166	13,1
Glesbygden							
Samtliga	515 002	11,4	2 537	43,2	7,1	1 418	38,5
Män	261 786	11,7	1 648	54,0	8,5	885	39,6
Kvinnor	253 216	11,1	889	31,5	5,7	533	36,9
Hela riket							
Samtliga	9 063 250	13,6	107 216	87,1	9,0	24 983	30,8
Män	4 468 987	14,4	68 240	105,7	10,7	18 567	38,9
Kvinnor	4 594 262	12,7	38 975	66,6	7,3	6 416	19,1

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Andelen med kapitalförluster är något större i storstäderna "Stockholm", "Göteborg" och "Malmö" än i övriga regioner. Personer med kapitalförlust i "Stockholm" har större genomsnittlig kapitalförlust än personer i resten av landet. Medelvärdet är här 55 300 kronor som kan jämföras med den region som har den minsta genomsnittliga förlusten, "Tätbygden", på 13 000 kronor. Kapitalförlusterna är till övervägande delen finansiella i alla regioner. Men det är stor skillnad mellan "Stockholm" där 97 procent av förlusterna är finansiella och "Glesbygden" där motsvarande andel är 67 procent.

Ålder

Personer i övre medelåldern och yngre pensionärer har oftare kapitalvinst än andra. Drygt en femtedel av personerna i dessa åldersgrupper har kapitalvinst år 2001 och det är framför allt vinster från försäljning av finansiella tillgångar.

De högsta värdena för kapitalvinst finns i åldersgrupperna 35-64 år. För dessa åldrar är både finansiella och reala kapitalvinster stora med något större reala vinster i den yngre åldersgruppen 35-54 år och något större finansiella vinster i åldersgruppen 55-64 år. Kapitalförlusterna är störst i åldern 65-74 år. De är huvudsakligen finansiella i samtliga åldersgrupper.

I de yngsta åldrarna upp till 25 år är den kapitalvinst som förekommer till nästan hundra procent finansiell. I dessa åldrar har man inte investerat i reala tillgångar som kan resultera i kapitalvinst eller kapitalförlust vid försäljning.

Tabell 7. Kapitalvinst och kapitalförlust efter kön och ålder 2001

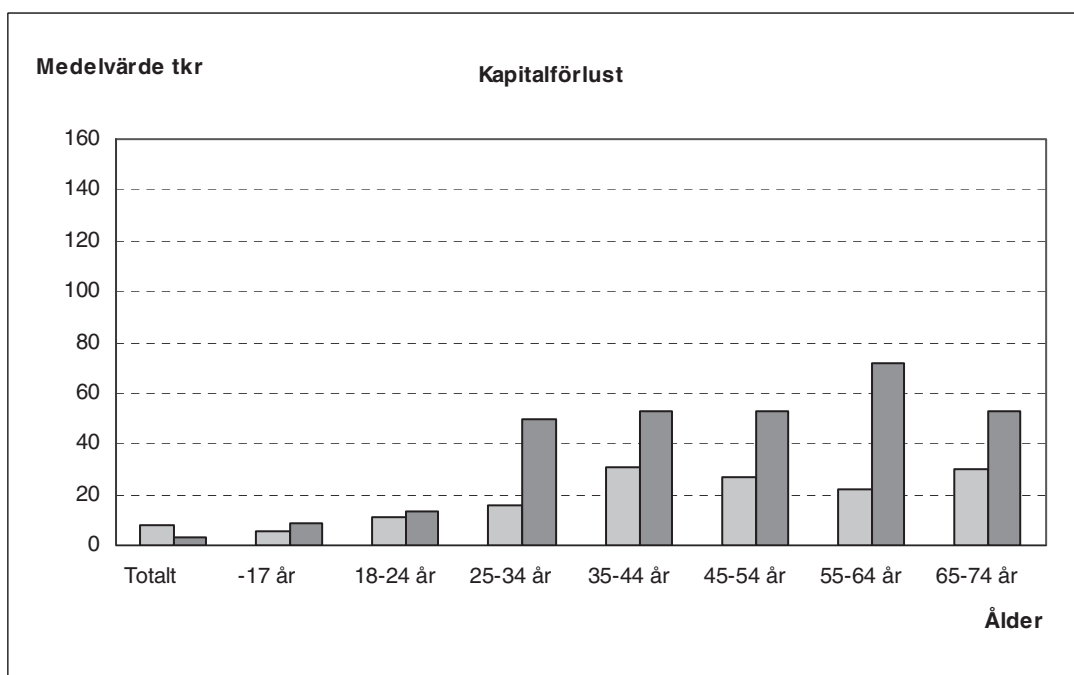
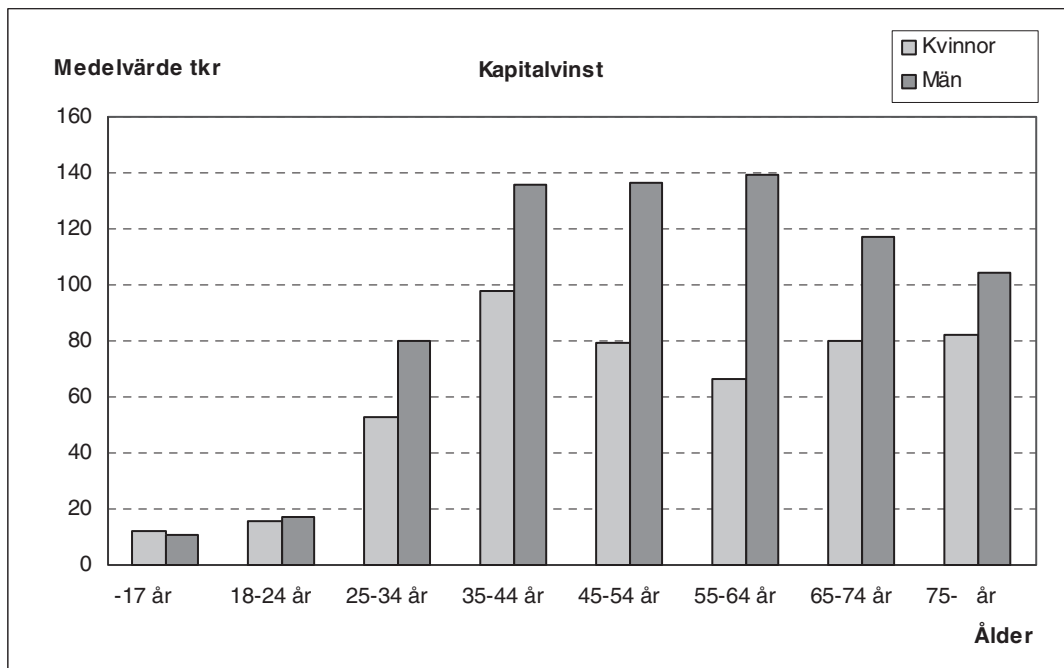
Kön	Ålder	Antal personer	Kapitalvinst brutto			Kapitalförlust brutto		
			Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr
Samtliga		9 063 250	13,6	107 216	87,1	9,0	24 983	30,8
	-17 år	1 962 840	5,0	1 128	11,5	2,3	236	5,2
	18-24 år	683 484	12,8	1 425	16,3	8,7	445	7,4
	25-34 år	1 207 057	13,1	10 913	69,1	14,8	2 176	12,2
	35-44 år	1 260 362	14,0	20 931	119,0	12,6	5 618	35,3
	45-54 år	1 251 842	15,9	21 745	109,0	11,1	6 169	44,4
	55-64 år	1 074 429	20,4	23 002	104,8	11,5	5 166	41,8
	65-74 år	754 866	21,3	15 934	98,9	8,8	3 535	53,2
	75- år	868 369	15,1	12 138	92,6	4,6	1 639	40,8
	20-64 år	4 793 690	15,7	76 591	101,7	12,5	19 129	31,9
	65- år	1 623 235	18,0	28 072	96,1	6,6	5 174	48,5
Kvinnor		4 594 262	12,7	38 975	66,6	7,3	6 416	19,1
	-17 år	963 101	5,4	638	12,3	2,2	160	7,6
	18-24 år	329 743	12,5	647	15,7	6,4	111	5,3
	25-34 år	586 125	11,0	3 416	52,8	12,4	777	10,7
	35-44 år	639 621	12,3	7 753	98,2	10,6	1 096	16,1
	45-54 år	612 774	15,7	7 620	79,3	8,7	1 643	30,9
	55-64 år	540 170	19,2	6 889	66,3	10,0	1 469	27,1
	65-74 år	392 296	20,1	6 278	79,8	6,3	543	22,0
	75- år	530 431	13,2	5 735	82,0	3,9	616	29,6
	20-64 år	2 378 691	14,4	25 678	74,7	10,4	4 985	20,1
	65- år	922 727	16,1	12 012	80,9	4,9	1 160	25,5
Män		4 468 987	14,4	68 240	105,7	10,7	18 567	38,9
	-17 år	999 739	4,6	490	10,6	2,5	75	3,1
	18-24 år	353 742	13,1	778	16,8	11,0	334	8,6
	25-34 år	620 932	15,0	7 497	80,3	17,1	1 399	13,2
	35-44 år	620 740	15,6	13 177	135,9	14,7	4 522	49,6
	45-54 år	639 068	16,2	14 125	136,7	13,4	4 526	52,7
	55-64 år	534 259	21,7	16 114	139,3	13,0	3 697	53,2
	65-74 år	362 570	22,7	9 656	117,1	11,5	2 992	71,7
	75- år	337 938	18,1	6 404	104,6	5,7	1 022	52,9
	20-64 år	2 414 999	16,9	50 913	124,4	14,6	14 144	40,1
	65- år	700 508	20,5	16 060	111,8	8,7	4 014	65,7

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Vid jämförelse mellan kvinnors och mäns kapitalvinster i olika åldersgrupper framträder en del skillnader. I den allra yngsta åldersgruppen, upp till 18 år, är kapitalvinsterna ganska jämnt fördelade mellan kvinnor och män. En något större andel kvinnor har kapitalvinst och medelvärdet är något högre för kvinnorna i denna åldersgrupp. I övriga åldrar är det en större andel män än kvinnor som har kapitalvinst och den genomsnittliga vinsten är högre för männen. Detta gäller framför allt de finansiella kapitalvinsterna. I åldersgrupperna 45-54 år och 55-64 år är denna skillnad allra störst. Männens genomsnittliga finansiella kapitalvinster är mer än tre gånger så stora som kvinnornas i dessa åldersgrupper.

Även när det gäller kapitalförlust har männen oftare förlust och ett högre genomsnittligt belopp än kvinnorna. Detta förhållande råder i samtliga åldersgrupper utom den allra yngsta, upp till 18 år, där kvinnornas genomsnittliga förlust är något högre än männens.

Diagram 7. Kapitalvinsters och kapitalförlusters medelvärde efter kön och åldersgrupp 2001

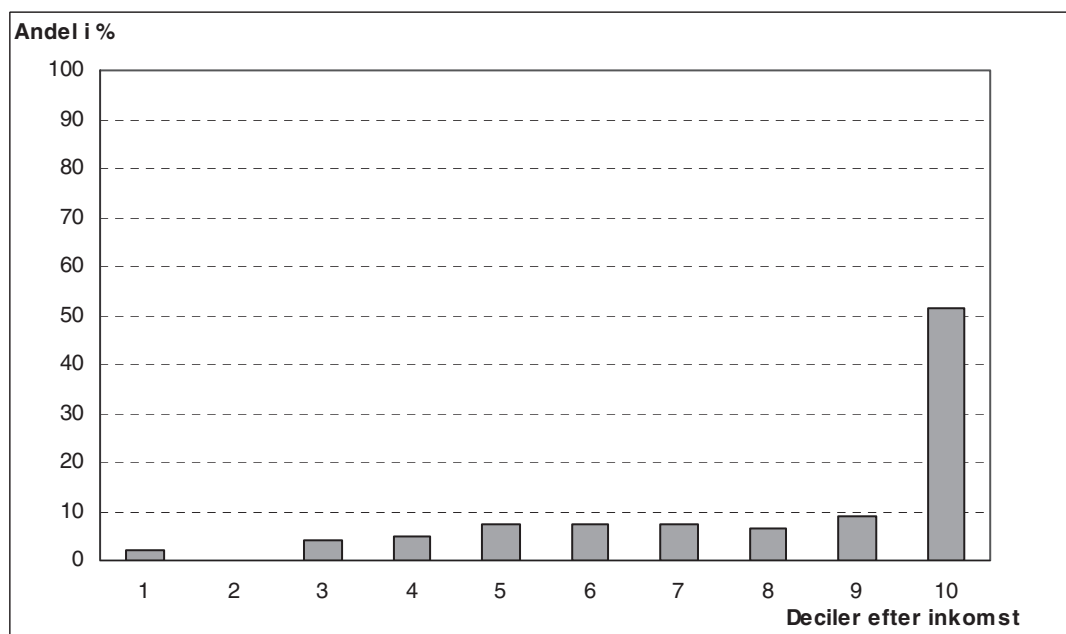

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Inkomst

Det är ett mycket tydligt samband mellan höga inkomster och höga kapitalvinster. Decilindelningen i diagrammen 8 och 9 samt tabell 8 är gjord efter sammanräknad förvärvs- och kapitalinkomst exklusive kapitalvinst och kapitalförlust. I tiondelen med den högsta inkomsten har 29 procent kapitalvinst jämfört med hela befolkningen där det i genomsnitt är 14 procent som har kapitalvinst. Denna grupp svarar för 51 procent av alla kapitalvinster, 55 miljarder kronor.

Diagram 8. Andel av totalsumman för kapitalvinst efter deciler av sammanräknad förvärvs och kapitalinkomst exkl. kapitalvinst och kapitalförlust 2001

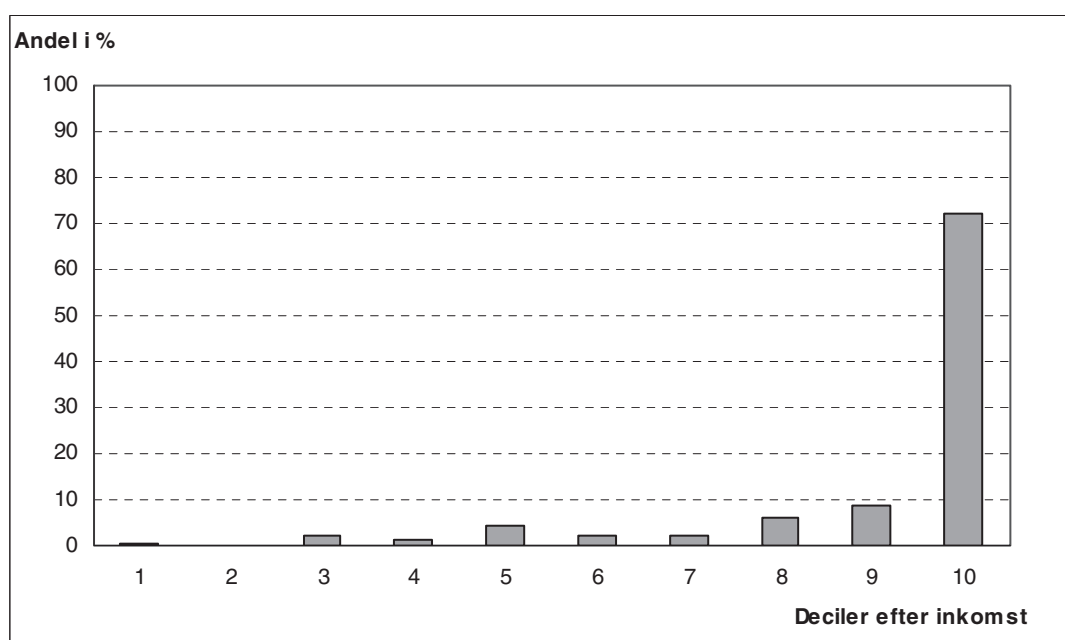

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Tiondelen med de högsta inkomsterna har även de största kapitalförlusterna. Här är skillnaden mellan decilerna ännu större. Summan av kapitalförluster i tionde decilen är 18 miljarder kronor, 72 procent av alla kapitalförluster.

För både kvinnor och män är andelen med kapitalvinst och kapitalförlust störst i decilerna med de högsta inkomsterna. Männen:s vinster är mer koncentrerade till de högsta inkomstdecilerna än kvinnornas. Männen i tiondelen med högsta inkomsten innehar 55 procent av totalsumman för samtliga män. För kvinnorna är inte sambandet mellan höga inkomster och stora kapitalvinster /-förluster riktigt lika tydligt. Tiondelen med de högsta inkomsterna står för 39 procent av kvinnors samlade kapitalvinster. Resten av vinsterna är relativt jämnt fördelade mellan decilerna. För både kvinnor och män är de reala kapitalvinsterna större än de finansiella. En skillnad är emellertid att i tiondelen med de högsta inkomsterna har män större finansiella kapitalvinster än reala medan kvinnornas reala kapitalvinster är större än de finansiella i alla inkomstdeciler.

Diagram 9. Andel av totalsumman för kapitalförlust efter deciler av sammanräknad förvärvs- och kapitalinkomst exkl. kapitalvinst och kapitalförlust 2001

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Även kapitalförlusterna är störst i de högsta inkomstdecilerna för både kvinnor och män. Koncentrationen till tiondelen med de högsta inkomsterna är ännu större än för kapitalvinsterna. Männerna i den högsta decilen har 73 procent av kapitalförlusterna. Motsvarande andel för kvinnorna är 63 procent. Både för kvinnor och män är de finansiella kapitalförlusterna större än de reala i alla inkomstdeciler.

Tabell 8. Kapitalvinst och kapitalförlust efter kön och sammanräknad förvärvs- och kapitalinkomst exkl. kapitalvinst och kapitalförlust 2001

Kön	Kapitalvinst brutto			Kapitalförlust brutto				
	Inkomst-deciler	Medelvärde för decilen, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr
Samtliga		152,1	13,6	107 216	87,1	9,0	24 983	30,8
1		0,0	1,7	2 237	147,5
2		0,2	5,9	150	2,8	3,0	15	0,5
3		15,9	12,5	4 408	38,9	6,2	591	10,6
4		70,9	10,7	5 082	52,5	4,6	299	7,2
5		118,4	13,0	7 662	65,1	6,0	1 122	20,7
6		156,6	14,9	7 830	57,8	8,0	580	8,0
7		190,8	14,1	7 945	62,4	9,0	532	6,5
8		225,0	16,9	7 089	46,3	12,3	1 574	14,2
9		272,1	17,2	9 653	62,0	16,4	2 199	14,8
10		470,9	28,9	55 161	210,4	24,1	17 988	82,4
Kvinnor		124,9	12,7	38 975	66,6	7,3	6 416	19,1
1		0,0	1,9	553	64,8
2		0,3	6,7	148	4,8	2,8	24	1,8
3		19,3	12,3	2 506	44,5	5,3	229	9,3
4		64,7	9,4	2 169	50,3	3,9	156	8,8

Tabell 8. forts.

Kön	Kapitalvinst brutto				Kapitalförlust brutto			
	Inkomst-deciler	Medelvärde för decilen, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr
5		99,6	12,9	3 275	55,4	5,0	546	23,7
6		133,4	14,6	3 258	48,5	7,8	525	14,6
7		164,2	15,0	4 615	66,8	7,4	136	4,0
8		193,7	13,6	4 264	68,3	9,0	280	6,8
9		229,2	16,9	2 831	36,4	12,3	445	7,9
10		344,3	24,2	15 356	138,3	19,4	4 073	45,8
Män		180,1	14,4	68 240	105,7	10,7	18 567	38,9
1		0,0	1,5	1 684	253,7
2		0,2	5,2	62	2,6	2,7	6	0,5
3		12,6	12,7	1 698	29,9	7,4	230	7,0
4		85,6	11,4	3 488	68,6	6,4	392	13,6
5		146,6	13,8	3 814	61,9	6,6	261	8,8
6		188,0	14,8	4 009	60,6	9,1	346	8,5
7		222,9	17,4	4 111	52,7	13,2	1 089	18,5
8		258,7	16,0	3 219	44,9	14,6	643	9,9
9		312,5	20,4	8 592	94,2	19,5	2 007	23,1
10		573,5	31,1	37 563	270,1	27,4	13 514	110,4

Datamaterial: HEK med tilläggsurval

Kapitalvinst och förmögenhet

Det finns starka samband mellan kapitalvinst och förmögenhet. Personer med stor nettoförmögenhet har stora kapitalvinster. De tio procent rikaste har i genomsnitt 216 500 kronor i kapitalvinst, mer än tre gånger så mycket som någon annan decilgrupp. I den rikaste decilen har mer än 34 procent av personerna kapitalvinst. De med ingen eller låg nettoförmögenhet har i mindre utsträckning än andra redovisat kapitalvinst.

Tabell 9. Kapitalvinst i förhållande till nettoförmögenhet 2001

Deciler	Nettoförmögenhet	Kapitalvinst brutto			Finansiella kapitalvinster			Reala kapitalvinster		
	Medelvärde för decilen, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr
Samtliga	347,2	13,6	107 216	87,1	12,1	53 790	49,3	1,9	53 426	311,5
1	-252,5	11,2	5 024	49,5	8,9	1 459	18,1	2,5	3 566	157,9
2	-33,6	7,2	861	13,2	6,4	308	5,3	0,9	552	70,9
3	0,0	1,9	1 159	67,3	1,5	324	23,8	0,4	835	229,4
4	2,2	3,6	435	13,2	3,3	107	3,5	0,3	328	131,1
5	19,2	9,8	848	9,5	9,0	325	4,0	0,8	523	73,2
6	68,1	11,8	2 289	21,4	10,8	1 031	10,6	1,2	1 259	111,1
7	175,4	13,3	4 571	37,8	11,8	1 348	12,6	1,6	3 223	216,9
8	366,7	18,1	9 809	59,8	15,2	2 431	17,6	3,6	7 378	226,0
9	717,0	24,4	14 685	66,3	22,0	5 340	26,7	3,0	9 282	344,6
10	2 409,1	34,4	67 535	216,5	31,5	41 118	144,1	4,6	26 480	629,4

Tabell 9. forts.

Deciler	Nettoförmögenhet	Kapitalvinst brutto			Finansiella kapitalvinster			Reala kapitalvinster		
	Medelvärde för decilen, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel med värde	Totalsumma, mkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr
Kvinnor	303,7	12,7	38 975	66,6	11,2	15 483	30,0	1,7	23 492	292,8
1	-200,1	11,2	1 726	33,5	8,6	256	6,5	2,6	1 470	121,7
2	-26,2	6,2	532	18,6	5,4	133	5,4	0,9	400	91,9
3	0,0	1,5	398	56,6	1,3	154	25,8	0,2	243	235,5
4	2,6	4,5	207	9,9	4,2	73	3,8	0,3	134	90,8
5	21,3	10,3	488	10,3	9,5	230	5,3	0,8	259	69,1
6	69,3	12,3	1 190	21,0	11,4	602	11,4	1,1	587	117,5
7	164,8	13,1	2 084	34,6	11,5	620	11,7	1,8	1 464	181,1
8	331,5	15,3	3 516	50,0	12,8	802	13,6	2,7	2 714	219,2
9	631,6	21,7	5 637	56,7	19,5	2 180	24,3	2,7	3 456	282,4
10	2 042,4	31,1	23 197	162,2	28,1	10 433	80,9	4,3	12 765	642,7
Män	391,8	14,4	68 240	105,7	12,9	38 307	66,6	2,0	29 934	328,0
1	-305,6	11,1	3 288	66,5	9,0	1 170	29,0	2,4	2 118	198,2
2	-41,7	7,9	347	9,8	7,2	216	6,7	0,7	131	40,1
3	-0,4	2,6	753	64,3	2,0	161	17,7	0,6	592	227,0
4	1,8	2,8	238	18,7	2,6	44	3,8	0,2	194	189,4
5	17,1	9,1	417	10,2	8,5	156	4,1	0,7	261	87,5
6	66,8	11,3	1 032	20,4	9,9	362	8,2	1,5	670	99,4
7	189,2	14,0	2 338	37,3	12,6	732	13,0	1,6	1 606	218,6
8	411,2	22,1	7 162	72,6	18,7	1 699	20,3	4,6	5 463	266,8
9	816,6	25,8	8 878	77,1	23,3	3 605	34,6	3,3	5 272	358,5
10	2 763,0	37,7	43 789	260,2	34,8	30 160	194,2	4,8	13 628	635,6

Datamaterial: HEK med tilläggsurval och förmögenhetsstatistiken

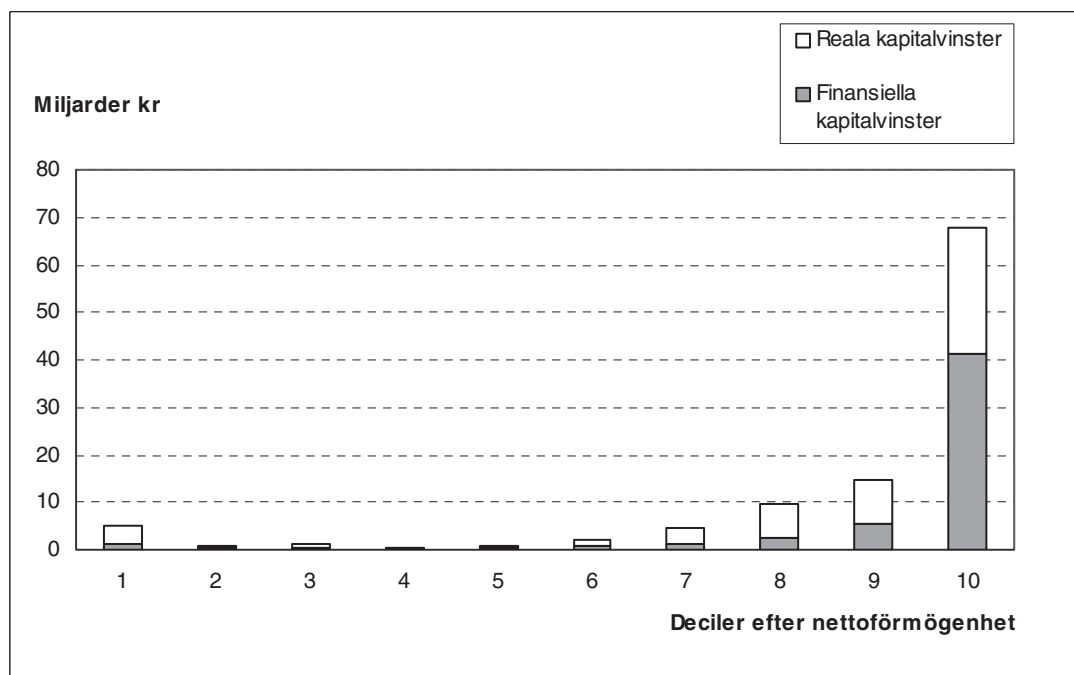
De med största nettoförmögenheten har även de största kapitalförlusterna. Den rikaste tiondelen står för 53 procent av alla kapitalförluster.

Decilfördelningen i tabell 9 är skapad separat för grupperna samtliga, män och kvinnor.

Män och kvinnor har olika sammansättning på sina kapitalvinster. Männens vinster är till största delen finansiella medan kvinnornas är reala. Denna skillnad uppstår framför allt i tiondelen med den största nettoförmögenheten. Till skillnad från övriga deciler har tiondelen rikaste män en betydligt högre andel finansiella kapitalvinster än reala. Kvinnorna i den rikaste tiondelen har tvärtom större reala vinster. För dem uppvisar inte tionde decilen någon förändring i det avseendet jämfört med de andra. Kapitalvinsterna för männen med störst nettoförmögenhet är till 69 procent finansiella. För kvinnorna är motsvarande andel 45 procent.

I diagram 10 redovisas hur den totala summan bruttokapitalvinster, finansiella och reala kapitalvinster fördelas i deciler efter nettoförmögenhet. Av de totala kapitalvinsterna har tiondelen med största förmögenheten 63 procent, nästan 68 miljarder kronor.

Diagram 10. Totalsumman för kapitalvinster i förhållande till nettoförmögenhet 2001

Datamaterial: HEK med tilläggsurval och förmögenhetsstatistiken

Förmögenhet

Sammanfattning

Tillgångar och skulder, dess sammansättning och utveckling har stor betydelse för hur kapitalvinster och kapitalförluster utvecklas. Därför görs en översiktlig redovisning av förmögenheten som bakgrund till rapportens huvudsyfte, att belysa kapitalvinster och kapitalförluster inkomståret 2001.

Den genomsnittliga marknadsvärderade nettoförmögenheten för samtliga personer år 2001 uppgår till 345 000 kronor. Av tabell 10 framgår att de finansiella tillgångarna i genomsnitt är 160 000 kronor, de reala 309 000 kronor, övriga tillgångar 17 000 kronor och skulderna 141 000 kronor. Merparten av de samlade tillgångarna består alltså av reala tillgångar. Bland de reala tillgångarna är det boendekapitalet i form av eget hem och bostadsrätt som svarar för den största delen av den totala tillgångssumman, 47 procent. Genomsnittsvärdet för egna hem är 672 000 kronor och för bostadsrätter 367 000 kronor. Finansiella tillgångar omfattar en tredjedel av samtliga tillgångar. Bankmedel är den största enskilda finansiella tillgången med 28 procent. Börsnoterade aktier är den näst största posten bland de finansiella tillgångarna med en andel på knappt 28 procent. Den vanligaste sparformen är aktiefonder där nästan varannan person äger andelar. När det gäller bankmedel är emellertid bara personer med en årsränta över 100 kronor med. Det är alltså en undertäckning av personer med små tillgångar på banken.

Skulderna är i genomsnitt 267 000 kronor och skuldsättningsgraden, summa skuld i förhållande till totala tillgångar, 29 procent.

Kvinnor innehar 43 procent av nettoförmögenheten och samma andel av summa tillgångar. Medelvärdet för nettoförmögenheten är för kvinnor 294 000 kronor och för män 398 000 kronor. Fördelningen mellan de olika finansiella resurserna ser olika ut för kvinnor och män. Män har i genomsnitt större finansiella tillgångar. Den största skillnaden finns i börsnoterade aktier där männen äger 66 procent av totalsumman. Bland kvinnorna är bankmedel den största enskilda finansiella posten, 29 procent av de finansiella tillgångarna. Bland männen är börsnoterade aktier den största finansiella tillgången. Dess andel av männens finansiella tillgångar är knappt en tredjedel. Kvinnorna har i högre grad än männen sina finansiella tillgångar placerade i s.k. säkra värdepapper, t.ex. räntebärande värdepapper och fonder. Männen har större andel placerade i börsnoterade aktier och aktierelaterade fordringar. Män har också i genomsnitt större reala tillgångar, 799 000 kronor jämfört med kvinnorna som har 644 000 kronor.

Förmögenhetsfördelningen är ojämn. Gini-koefficienten för nettoförmögenheten är 0,944. Den rikaste procenten innehar en fjärdedel av den samlade nettoförmögenheten. Finansiella tillgångar är mer ojämnt fördelade än reala. Av de finansiella tillgångarna har den rikaste procenten 32 procent av tillgångarna, jämfört med de reala tillgångarna där motsvarande andel är 18 procent.

Den finansiella tillgång som är mest koncentrerad till den allra rikaste procenten är börsnoterade aktier, där äger den rikaste procenten 72 procent.

Tabell 10. Förmögenhetens sammansättning för individer år 2001. Befolkningen 2001-12-31

	Total- summa, mdkr	Andel med värde	Medelvärde för alla, tkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel av totalsumma för			Gini- koefficient
					topp			
					10 %	5 %	1 %	
Samtliga								
Reala tillgångar	2 756	42,7	309,4	724,9	59,3	41,6	17,8	0,792
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	1 660	27,7	186,4	671,7	64,0	42,6	14,7	0,830
Bostadsrätt	378	11,6	42,4	366,5	99,6	86,2	38,6	0,954
Fritidshus	247	7,3	27,7	380,2	100,0	93,0	42,8	0,963
Jordbruksfastighet	309	4,4	34,6	785,2	100,0	100,0	71,6	0,985
Hyresfastighet	123	0,4	13,8	3 215,0	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga fastigheter inkl tomtmark	40	1,7	4,5	266,7	100,0	100,0	93,3	0,994
Finansiella tillgångar	1 422	70,9	159,6	225,2	72,2	57,0	31,7	0,838
Bank	401	43,8	45,0	102,8	73,1	55,7	25,7	0,854
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	154	21,3	17,2	81,1	93,1	77,5	39,6	0,938
Räntebärande värdepapper	67	8,7	7,5	86,8	100,0	96,2	61,7	0,976
Blandfonder	46	10,8	5,1	47,6	99,9	92,4	53,6	0,968
Övriga värdepapper	41	6,6	4,6	69,6	100,0	98,4	56,6	0,975
Aktiefonder	339	45,1	38,1	84,3	80,0	62,7	28,6	0,883
Börsnoterade aktier	394	23,3	44,2	189,8	97,5	92,1	71,9	0,973
Skattepliktig försäkring	134	11,5	15,1	131,5	99,6	91,8	51,9	0,966
Övriga reala och finansiella tillgångar	151	3,4	17,0	500,1	100,0	100,0	88,5	0,993
Summa tillgångar	4 330	78,4	486,0	619,8	57,4	41,9	20,5	0,757
Sammanlagd skuld vid årets slut	1 252	52,6	140,6	267,1	57,7	40,5	18,2	0,779
Studieskulder	138	14,6	15,5	106,6	94,4	71,1	23,5	0,926
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	3 216	86,2	360,9	418,8	67,0	49,5	24,2	0,888
Nettoförmögenhet	3 077	87,6	345,4	394,3	69,9	51,7	25,3	0,944
Kvinnor								
Reala tillgångar	1 173	40,4	260,6	644,4	54,3	35,8	12,6	0,797
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	715	24,6	158,8	645,0	61,9	40,6	13,6	0,850
Bostadsrätt	208	12,4	46,2	372,2	99,5	86,4	38,6	0,950
Fritidshus	115	6,8	25,5	375,1	100,0	92,8	42,0	0,965
Jordbruksfastighet	87	3,4	19,3	572,9	100,0	100,0	60,7	0,988
Hyresfastighet	36	0,3	7,9	2 535,8	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga fastigheter inkl tomtmark	13	1,4	2,8	208,0	100,0	100,0	90,7	0,995
Finansiella tillgångar	626	70,8	139,1	196,5	67,5	50,5	24,3	0,821
Bank	182	43,5	40,5	93,1	69,2	50,3	20,1	0,844
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	76	22,3	16,8	75,6	92,4	74,9	35,4	0,931
Räntebärande värdepapper	33	9,3	7,3	78,6	100,0	95,7	56,7	0,972
Blandfonder	25	11,8	5,5	46,8	99,9	92,1	50,9	0,962
Övriga värdepapper	18	6,5	4,0	62,0	100,0	98,0	50,4	0,974
Aktiefonder	166	45,5	36,8	80,8	78,5	59,7	24,1	0,874

Tabell 10. forts.

	Total- summa, mdkr	Andel med värde	Medelvärde för alla, tkr	Medelvärde för de med egenskap, tkr	Andel av totalsumma för topp			Gini- koefficient
					10 %	5 %	1 %	
Börsnoterade aktier	132	19,3	29,4	152,8	96,9	90,3	67,3	0,975
Skattepliktig försäkring	70	12,0	15,5	129,3	99,6	91,7	50,4	0,963
Övriga reala och finansiella tillgångar	46	2,8	10,2	366,5	100,0	100,0	85,0	0,993
Summa tillgångar	1 845	78,4	409,9	522,8	50,0	33,9	14,1	0,744
Sammanlagd skuld vid årets slut	521	49,5	115,8	234,1	51,6	33,1	10,4	0,780
Studieskulder	79	16,8	17,5	104,3	94,3	70,2	21,3	0,914
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	1 402	85,7	311,6	363,7	59,5	41,2	17,6	0,859
Nettoförmögenhet	1 324	87,2	294,1	337,1	62,7	43,5	18,7	0,932
Män								
Reala tillgångar	1 583	45,0	359,2	798,7	63,1	46,0	21,7	0,785
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	945	30,9	214,5	693,4	65,5	44,1	15,5	0,811
Bostadsrätt	170	10,7	38,5	359,6	99,6	85,8	38,6	0,958
Fritidshus	132	7,8	29,9	384,7	100,0	93,1	43,5	0,961
Jordbruksfastighet	222	5,5	50,3	918,3	100,0	100,0	75,9	0,981
Hysesfastighet	88	0,6	19,9	3 608,6	100,0	100,0	100,0	0,999
Övriga fastigheter inkl tomtmark	27	2,0	6,1	307,9	100,0	100,0	94,6	0,994
Finansiella tillgångar	796	71,0	180,6	254,3	75,9	62,1	37,5	0,851
Bank	219	44,1	49,6	112,5	76,1	60,0	30,3	0,861
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	78	20,2	17,6	87,3	93,9	80,1	43,8	0,944
Räntebärande värdepapper	34	8,0	7,8	96,5	100,0	96,6	66,5	0,979
Blandfonder	21	9,8	4,8	48,6	100,0	92,8	56,9	0,973
Övriga värdepapper	23	6,6	5,1	77,1	100,0	98,7	61,6	0,975
Aktiefonder	174	44,7	39,4	88,0	81,3	65,5	32,9	0,891
Börsnoterade aktier	262	27,4	59,4	216,3	97,8	93,0	74,2	0,971
Skattepliktig försäkring	64	10,9	14,6	133,9	99,6	91,9	53,6	0,969
Övriga reala och finansiella tillgångar	105	4,0	23,9	594,1	100,0	100,0	90,0	0,992
Summa tillgångar	2 485	78,4	563,7	718,8	62,7	47,7	25,2	0,764
Sammanlagd skuld vid årets slut	731	55,8	165,8	297,0	62,0	45,8	23,8	0,775
Studieskulder	59	12,3	13,5	110,0	94,6	72,3	26,4	0,939
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	1 813	86,7	411,3	474,3	73,0	56,0	29,3	0,908
Nettoförmögenhet	1 754	88,0	397,8	452,3	75,3	57,9	30,3	0,951

Datamaterial: Förmögenhetsstatistiken

Fördelning

De rikaste 10 procenten har i genomsnitt en nettoförmögenhet på 2 412 000 kronor och de med minst nettoförmögenhet en negativ förmögenhet på 241 000 kronor. Det är först i den fjärde decilen som den genomsnittliga nettoförmögenheten är positiv med ett medelvärde på 2 100 kronor. Det är således mer än 30 procent av Sveriges befolkning som har negativ nettoförmögenhet eller mycket låg nettoförmögenhet

I alla deciler är medelvärdet för de reala tillgångarna större än de finansiella. För de som har negativ nettoförmögenhet utgör finansiella tillgångar ca 22 procent av de reala och för den rikaste decilen är motsvarande andel ca 62 procent. Utmärkande för den rikaste tiondelen är ett högt medelvärde för börsnoterade aktier. Den högsta decilen har i genomsnitt börsnoterade aktier till ett värde av 373 000 kronor. Det är mer än 11 gånger högre än för tiondelen med näst störst nettoförmögenhet, som i genomsnitt har 32 000 kronor.

Medelvärdet för skulder är störst i den lägsta decilen, 365 000 kronor. Motsvarande skuldbe-
lopp i den rikaste decilen är 299 000 kronor.

Män har mer än 100 000 kronor högre genomsnittlig nettoförmögenhet än kvinnor, 398 000 kronor i förhållande till kvinnornas medelvärde på 294 000 kronor.

Förmögenhetsfördelningen är mer ojämn bland män än bland kvinnor. Den rikaste tiondelen bland männen äger 63 procent av de totala tillgångarna och den rikaste hundradelen 25 procent. För kvinnorna äger motsvarande tiondel 50 procent och motsvarande hundradel 14 procent. Män i högsta decilen äger börsnoterade aktier för i genomsnitt 439 000 kronor och kvinnor 284 000 kronor.

**Tabell 11. Förmögenhetsslag fördelade efter deciler av nettoförmögenhet 2001.
Befolkningen 2001-12-31**

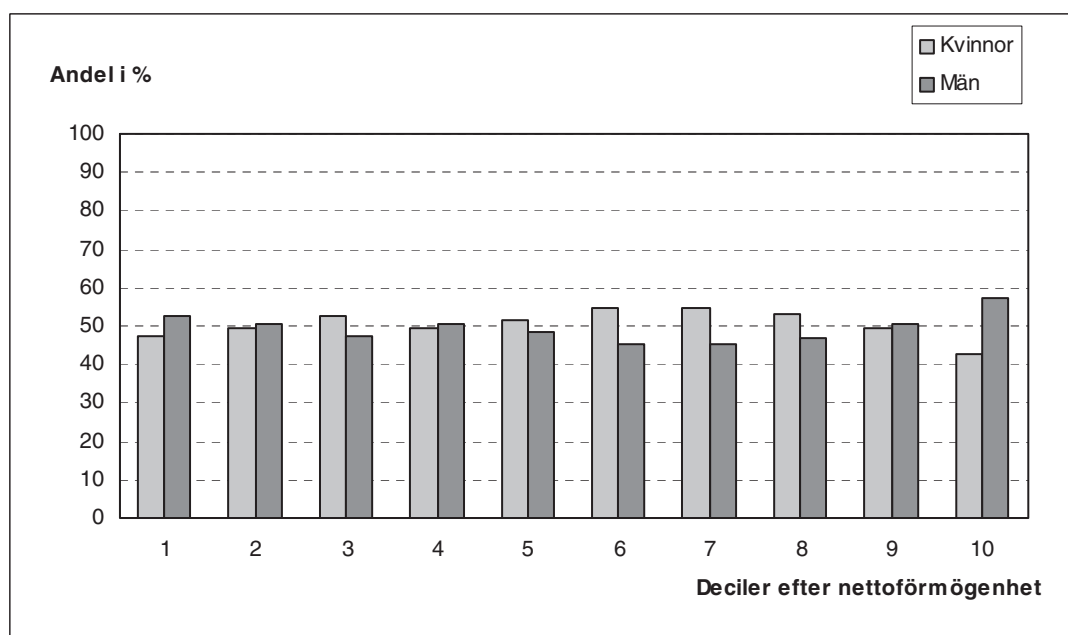
Kön	Nettoförmögenhet		Finansiella tillgångar		Börsnoterade aktier	Summa tillgångar	Sammanlagd skuld
	Decil	Medelvärde, tkr	Reala tillgångar Medelvärde, tkr	Medelvärde, tkr	Medelvärde, tkr	Medelvärde, tkr	Medelvärde, tkr
Samtliga	1	-241,2	100,4	21,8	4,2	123,4	364,6
	2	-33,5	59,4	12,6	1,7	72,2	105,8
	3	-0,1	2,6	0,6	0,1	3,2	3,3
	4	2,1	7,6	3,6	0,3	11,2	9,1
	5	18,4	30,5	21,1	1,5	51,7	33,3
	6	64,8	95,5	54,3	4,6	150,1	85,3
	7	168,8	218,5	94,8	9,2	314,1	145,3
	8	356,8	380,4	149,8	15,8	532,1	175,4
	9	706,0	623,1	260,9	32,0	890,7	184,8
	10	2 412,1	1 575,7	977,0	373,0	2 710,9	298,8
	Totalt	345,4	309,4	159,6	44,2	486,0	140,6
Kvinnor	1	-218,7	83,5	19,3	2,3	103,3	322,0
	2	-33,0	55,5	12,1	1,2	67,7	100,7
	3	-0,1	2,3	0,6	0,1	2,9	3,0
	4	2,1	7,3	3,6	0,2	10,8	8,7
	5	18,5	28,2	20,9	1,2	49,1	30,6
	6	65,1	84,6	54,2	3,4	139,1	74,0
	7	168,6	195,9	97,2	6,9	293,8	125,2

Tabell 11. forts.

Kön	Nettoförmögenhet		Reala tillgångar Medelvärde, tkr	Finansiella tillgångar Medelvärde, tkr	Börsnoterade aktier Medelvärde, tkr	Summa tillgångar Medelvärde, tkr	Sammanlagd skuld Medelvärde, tkr
	Decil	Medelvärde, tkr					
	8	355,7	348,9	156,6	12,3	507,2	151,5
	9	702,6	585,0	272,6	26,4	863,4	160,9
	10	2 183,3	1 412,2	877,5	284,1	2 399,5	216,2
	Totalt	294,1	260,6	139,1	29,4	409,9	115,8
Män	1	-261,4	115,6	24,1	5,9	141,5	402,9
	2	-34,1	63,3	13,0	2,3	76,6	110,7
	3	-0,1	2,9	0,7	0,1	3,5	3,6
	4	2,1	7,9	3,6	0,4	11,5	9,5
	5	18,2	33,0	21,3	2,0	54,4	36,2
	6	64,5	108,7	54,3	6,1	163,5	99,0
	7	169,1	245,9	91,9	12,0	338,9	169,8
	8	357,9	415,8	142,0	19,8	560,2	202,3
	9	709,3	660,3	249,4	37,4	917,4	208,1
	10	2 582,1	1 697,1	1 050,9	439,0	2 942,3	360,2
	Totalt	397,8	359,2	180,6	59,4	563,7	165,8

Datamaterial: Förmögenhetsstatistiken

Decilindelningen efter nettoförmögenhet i tabellen ovan är gjord för kvinnor och män var för sig. Om man i stället gör en decilindelning efter nettoförmögenhet för kvinnor och män tillsammans, se diagram 11, kan man avläsa andelen kvinnor respektive män som finns i de olika decilerna. Männen är flest i de lägsta och i de högsta decilerna. Det är således fler män än kvinnor som har liten eller negativ nettoförmögenhet och ännu fler som har stora nettoförmögenheter.

Diagram 11. Andel kvinnor och män per decil. Decilindelning efter nettoförmögenhet. Befolkningen 2001-12-31

Datamaterial: Förmögenhetsstatistiken

Åren 1999–2001

Nettoförmögenheten ökar med drygt 4 procent mellan åren 1999 och 2001. De reala tillgångarna ökar under perioden med 22 procent. De finansiella tillgångarna har haft sämre utveckling till stor del beroende på att de aktierelaterade tillgångarna påverkas av börskursernas nedgång. De finansiella tillgångarna har minskat i värde med 7 procent. Skulderna ökar med 19 procent.

De reala tillgångarna utgör störst andel av de totala tillgångarna. Andelen har ökat mellan åren från 56 till 64 procent. Bostadsrätterna står för den största ökningen, 53 procent följt av egna hem och fritidshus som ökar med ca 25 procent.

De finansiella tillgångarna minskar i värde under perioden, framförallt börsnoterade aktier. De utgjorde den största posten bland de finansiella tillgångarna åren 1999 och 2000. Från år 2001 är bankmedel störst enskilda posten bland de finansiella tillgångarna.

Värdet på aktier och aktierelaterade värdepapper, som stadigt ökar under hela 1990-talet, börjar sjunka i slutet av år 2000 och nedgången fortsätter under år 2001. Börsnoterade aktier minskade i värde med 24 procent mellan åren 1999 - 2001. Nedgången och osäkerheten på börsen har medfört att sparande i säkra finansiella tillgångar har ökat, bankmedel med nästan 10 procent.

Skulderna ökar under åren. Skuldsättningen (skulder i förhållande till de totala tillgångarna) har ökat från 26 procent 1999 till 29 procent 2001.

Förändringar av värdet på aktier och aktierelaterade tillgångar påverkar de med stora förmögenheter mer än andra då deras förmögenhet omfattar en större andel finansiella tillgångar. År 1999 når börskurserna sitt högsta värde under hela 1990-talet. De som har stora innehav av framför allt aktier och aktiefonder ser sin förmögenhet växa. Åren 2000 och 2001 sjunker aktiekurserna och tillgångar placerade i aktierelaterade värdepapper blir mindre värda. En nedgång av aktievärden minskar ojämnheten i förmögenhetsfördelningen och av tabell 12 framgår att andelen av förmögenhetssumman för de 10 procent rikaste minskar. Även Gini-koefficienten visar att fördelningen är mindre ojämn år 2001. Den sjunker för nettoförmögenheten från 0,963 till 0,944. Ytterligare en orsak till att förmögenhetsfördelningen blivit mindre ojämn är att värdet på fastigheter, som en stor andel av befolkningen äger i form av eget hem, fritidshus eller bostadsrätt, ökar mellan åren.

Totalsumman för nettoförmögenheten ökar för både kvinnor och män mellan åren 1999 och 2001. För kvinnor procentuellt mer än för männens, 8 procent respektive 2 procent. Skillnaden i ökningstakten beror till stor del på att männens finansiella tillgångar innehåller en större andel värdepapper med hög riskfaktor. För männen minskar de finansiella tillgångarna med 9 procent i värde, för kvinnorna 4 procent. Även bland de reala tillgångarna har kvinnorna haft en mer gynnsam utveckling. De har ökat sina reala tillgångar med 26 procent, männen med 20 procent.

Skulderna ökar under perioden mest för kvinnorna, 21 procent, och för männen 17 procent.

Tabell 12. Förmögenhetens utveckling åren 1999–2001. Befolkningen 31/12 för respektive år

	Totalsumma, mdkr			Andel av totalsumma för topp 10%			Gini-koefficient		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Samtliga									
Reala tillgångar	2 253	2 559	2 756	60,5	60,1	59,3	0,800	0,797	0,792
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	1 347	1 532	1 660	62,8	63,9	64,0	0,827	0,831	0,830
Bostadsrätt	247	356	378	99,4	99,4	99,6	0,957	0,957	0,954
Fritidshus	198	226	247	100,0	100,0	100,0	0,962	0,963	0,963
Jordbruksfastighet	307	285	309	100,0	100,0	100,0	0,984	0,985	0,985
Hyresfastighet	119	126	123	100,0	100,0	100,0	0,999	0,999	0,999
Övriga fastigheter inkl. tomtmark	35	34	40	100,0	100,0	100,0	0,995	0,994	0,994
Finansiella tillgångar	1 530	1 538	1 422	76,0	73,6	72,2	0,863	0,847	0,838
Bank	365	357	401	75,0	75,5	73,1	0,866	0,868	0,854
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	206	184	154	94,1	92,7	93,1	0,947	0,936	0,938
Räntebärande värdepapper	108	88	67	100,0	99,4	100,0	0,980	0,962	0,976
Blandfonder	56	60	46	100,0	99,5	99,9	0,970	0,965	0,968
Övriga värdepapper	42	36	41	100,0	100,0	100,0	0,977	0,976	0,975
Aktiefonder	328	386	339	83,2	80,0	80,0	0,898	0,883	0,883
Börsnoterade aktier	517	472	394	99,0	97,5	97,5	0,981	0,973	0,973
Skattepliktig försäkring	114	138	134	100,0	99,9	99,6	0,976	0,969	0,966
Övriga reala och finansiella tillgångar	222	142	151	100,0	100,0	100,0	0,985	0,994	0,993
Summa tillgångar	4 005	4 239	4 330	60,4	58,3	57,4	0,774	0,762	0,757
Sammanlagd skuld vid årets slut	1 056	1 166	1 252	57,5	57,9	57,7	0,782	0,782	0,779
Studieskulder	120	130	138	95,7	95,1	94,4	0,931	0,928	0,926
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	3 069	3 203	3 216	70,8	67,8	67,0	0,912	0,889	0,888
Nettoförmögenhet	2 949	3 073	3 077	73,5	70,4	69,9	0,963	0,942	0,944
Kvinnor									
Reala tillgångar	929	1 081	1 173	54,2	55,0	54,3	0,804	0,803	0,797
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	572	654	715	59,9	61,5	61,9	0,848	0,851	0,850
Bostadsrätt	136	196	208	99,5	99,4	99,5	0,953	0,953	0,950
Fritidshus	91	105	115	100,0	100,0	100,0	0,965	0,965	0,965
Jordbruksfastighet	87	79	87	100,0	100,0	100,0	0,988	0,989	0,988
Hyresfastighet	33	36	36	100,0	100,0	100,0	0,999	0,999	0,999
Övriga fastigheter inkl. tomtmark	10	11	13	100,0	100,0	100,0	0,995	0,995	0,995
Finansiella tillgångar	655	677	626	71,1	69,1	67,5	0,846	0,831	0,821
Bank	167	163	182	71,4	72,0	69,2	0,857	0,858	0,844
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	98	89	76	93,4	91,8	92,4	0,942	0,929	0,931
Räntebärande värdepapper	52	43	33	100,0	99,3	100,0	0,977	0,957	0,972
Blandfonder	30	32	25	100,0	99,6	99,9	0,965	0,959	0,962
Övriga värdepapper	17	15	18	100,0	100,0	100,0	0,977	0,975	0,974

Tabell 12. forts.

	Totalsumma, mdkr			Andel av totalsumma för			Gini-koefficient		
				topp 10%					
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Aktiefonder	160	188	166	82,1	78,6	78,5	0,892	0,875	0,874
Börsnoterade aktier	171	164	132	98,7	97,0	96,9	0,982	0,976	0,975
Skattepliktig försäkring	59	72	70	100,0	99,9	99,6	0,974	0,967	0,963
Övriga reala och finansiella tillgångar	77	39	46	100,0	100,0	100,0	0,986	0,995	0,993
Summa tillgångar	1 661	1 796	1 845	52,3	50,9	50,0	0,759	0,749	0,744
Sammanlagd skuld vid årets slut	430	477	521	50,3	51,0	51,6	0,783	0,782	0,780
Studieskulder	68	74	79	95,6	95,0	94,3	0,920	0,917	0,914
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	1 299	1 393	1 402	62,6	60,1	59,5	0,881	0,859	0,859
Nettoförmögenhet	1 231	1 320	1 324	65,7	63,2	62,7	0,950	0,927	0,932
Män									
Reala tillgångar	1 324	1 478	1 583	64,9	63,9	63,1	0,792	0,789	0,785
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk	775	877	945	65,0	65,7	65,5	0,806	0,810	0,811
Bostadsrätt	111	160	170	99,4	99,4	99,6	0,961	0,961	0,958
Fritidshus	106	121	132	100,0	100,0	100,0	0,959	0,960	0,961
Jordbruksfastighet	220	206	222	100,0	100,0	100,0	0,980	0,981	0,981
Hyresfastighet	86	90	88	100,0	100,0	100,0	0,999	0,999	0,999
Övriga fastigheter inkl. tomtmark	25	24	27	100,0	100,0	100,0	0,994	0,994	0,994
Finansiella tillgångar	875	861	796	79,8	77,2	75,9	0,875	0,859	0,851
Bank	197	194	219	78,0	78,4	76,1	0,874	0,876	0,861
Ränte- och andra fonder samt obligationer och värdepapper	108	95	78	94,7	93,5	93,9	0,952	0,942	0,944
Räntebärande värdepapper	56	46	34	100,0	99,5	100,0	0,983	0,966	0,979
Blandfonder	26	28	21	100,0	99,4	100,0	0,974	0,970	0,973
Övriga värdepapper	25	21	23	100,0	100,0	100,0	0,977	0,976	0,975
Aktiefonder	168	198	174	84,4	81,5	81,3	0,904	0,891	0,891
Börsnoterade aktier	347	308	262	99,2	97,9	97,8	0,979	0,970	0,971
Skattepliktig försäkring	55	66	64	100,0	99,9	99,6	0,978	0,972	0,969
Övriga reala och finansiella tillgångar	145	103	105	100,0	100,0	100,0	0,983	0,993	0,992
Summa tillgångar	2 344	2 442	2 485	66,1	63,8	62,7	0,781	0,769	0,764
Sammanlagd skuld vid årets slut	626	689	731	62,5	62,6	62,0	0,777	0,777	0,775
Studieskulder	52	56	59	95,9	95,2	94,6	0,942	0,940	0,939
Nettoförmögenhet exkl. studieskulder	1 770	1 809	1 813	76,9	73,6	73,0	0,931	0,910	0,908
Nettoförmögenhet	1 718	1 753	1 754	79,1	75,8	75,3	0,970	0,951	0,951

Datamaterial: Förmögenhetsstatistiken

Statistik om inkomster för individer och familjer redovisas årligen i två statistiska meddelanden från SCB:

Taxering och skatter 2001	Totalräknad statistik med individ och taxeringshushållspgifter. Publiceras årligen. Beställningsnummer HE 22 SM 0301.
Inkomster och bidrag 2001	Totalräknad statistik med individuppgifter. Publiceras årligen. Beställningsnummer HE 20 SM 0301.
Inkomstfördelningsundersökningen (HEK)	Urvalsundersökning med redovisning för individer och hushåll. Publiceras årligen. Beställningsnummer HE 21 SM 0301.
FASIT	SCB genomför även simuleringar av förändringar i inkomster, transfereringar och skatter med mikrosimuleringsmodellen FASIT. På beställning framställer programmet för ekonomisk välfärdsstatistik tabeller, andra beräkningar och rapporter på inkomst och förmögenhetsstatistik. För upplysningar, kontakta programmet för ekonomisk välfärdsstatistik, tfn 019-17 60 00
Annan publicering. Skattestatistisk årsbok.	En översiktlig och lättillgänglig information om skatter, inkomster och avgifter samt vägledning till olika statistikkällor. Publiceras av Riksskatteverket

